Ը. ՏԱՐԻ 2230 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՄԱՐԳԱՑ 4383 | 21 ՅՈՒՆԻՍ 1891 | 26 ԶԻԼԳԱՏԷ 1308 | ՈՒՐԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ ՈՐԵՒԷ ԽՆԴՐՈՅ ՀԱՄԱՐ ՊԷՏՔ Է ՂՐԿԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده نورادونكيان خانده آره ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան [illegible] ... 150
» » [illegible] ... 75
» » [illegible] ... 40
Օտար երկիրներ Տարեկան [illegible] ... 56
» » [illegible] ... 28
Ընդէր Թուղթի վրայ [illegible] ... 2
Գաւառաց [illegible] ... Ղրշ. 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ յօդուածներ ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆԻՍ 21|3 ՅՈՒԼԻՍ 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍՆԱՆԿ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԽԱՆԳԱՐԵԱԼ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ

[ԱՐԺԱՆԹԻՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ, ՊՐԱԶԻԼԻԱ, ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ, ՍՊԱՆԻԱ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ, ԵՒԱՅԼՆ.]

Կարգ մը երկիրներ որք իրենց բնական գրիւք և ընդունակութեամբք պէտք էր բարգաւաճ վիճակ մ'ունենային, այսօր շատ չփոթ կացութեան մը մէջ են։

Մին, Արժանթինի Հանրապետութիւնը, կատարեալ քայքայուն վիճակի մէջ է, և վեց ամիսէ հետէ իր ելեւմտից վերակազմութեան գործն յառաջդիմութիւն ըրած չի թուիր։

Ուրիշ մը, Պրազիլիա, երերուն վիճակի մէջ է, և միայն խաղուէի առատ հունձքը, միանալով ուրիշ մի քանի բերքերու, մանաւանդ քաուչու կամ լասթիք կոչուած ձգախէժի արտադրութեան հետ, որ իւր մենավաճառն է գրեթէ, Պրազիլեան դրամոց կամ փոխանակութեան ընթացքը բարձրացուց, որ շատ կոտրած էր վերջերս, որով Պրազիլիա չունի առաւ՝ բարեկարգութիւն և խնայութիւն ի գործ դնելու և աղետից դէմ պզ "ըշ գըտնուելու համար։

Փոքրիկն Փորթուկալ, որ թէ՛ քաղաքական բազմաթիւ սխալներու և թէ աննպաստ պարագաներու բերմամբ կարի դժուարին կացութեան մը մէջ ինկած է, (օրինակի համար Անգլիոյ հետ իւր գաղթային վէճերով), կարգ մը անկապ անյարիր ծրագրեր կը յօրինէ՝ ինքզինք կարգի դնելու յուսով։

Իսկ Սպանիա չարունակ կը բանեցընէ պանքառու կոչող մեքենայն։ Սպանիոյ Պանքան եւս քան զեւս կը դադրի առեւտրական հաստատութիւն մը լինելէ, և իւր դրամագլխէն աւելի փոխ տուած լինելով կառավարական գանձուն, հիմակ ալ հասարակութեան վրայ փոխանակագրեր կը յանձնէ Տէրութեան, այն է՝ պանքառուներ որք փոխարինութիւն չունին իրական արժէքով, և որք մեծաւ քանակութեամբ արտադրուած լինելով, հետզհետէ արժէքէ կ'իյնան և դեռ պիտի իյնան, քանի որ իրենց քանակութիւն կ'աւելնայ հրապարակին վրայ։

Փոքրիկն Յունաստան եւս, որ միանգամայն թէ՛ սպառազինութիւն կը կատարէր և թէ հանրային շինութիւն՝ ամենևին անփոյթ գտնուելով հետեւանաց, այժմ իւր դրամարկղներուն մէջ դատարկութիւն կը զգայ։ Բոլոր դատարկութեանց մէջ, ամենէն անհաճոյներէն մին է անշուշտ այս դատարկութիւն դրամարկղի, կամ քսակի՝ երբ խօսքն անհատից վրայ է։ Հիմա կ'ըսուի թէ Յունաստան հանրային շինութեանց յատկացեալ փոխառութեանց մնացորդները կը գործածէ իւր նախկին պարտուց տոկոսները վճարելու։ Բայց երբ այն փոխառութեանց մնացորդք եւս սպառին, անխուսափելի ճգնաժամուն մէջ պիտի գտնէ ինքզինք, ուրիշ բան է եթէ նոր իմն բարեսիրտ փոխատու քանի մը տասնեակ նոր միլիոններ իւր արամադրութեան ներքեւ դնել բարեհաճի, որով այն ճգնաժամ վեց ամիս կամ մէկ տարի կը յետաձգուի, բայց ոչ աւելի։

Այս ամեն երկիրք աւելի կամ նուազ «բռնադատեալ շրջաբերութիւն» մ'ունին դրամի մասին։ Բռնադատեալ շրջաբերութիւն կ'ըսուի երբ հասարակութիւնը բռնադատեալ է ընդունել և գործածել տեսակ մը դրամ զոր՝ եթէ իրեն մնար՝ պիտի չընդունէր և չգործածէր։ Այսպէս է արժէքէ ինկած թղթադրամը, զոր կարելի չէ հնչուն դրամի վերածել իւր վրայ նշանակեալ գնով։ Այսպէս է երբ երկրին մէջ ուրիշ կերպիւ չէ կարելի վճարումներ ընդունել կամ կատարել բայց եթէ անկեալ թղթով, կամ մաշած և կամ արժէքէ ինկած մետաղադրամներով, որք պահանջեալ ծանրութիւնն ու մետաղի ազնուութիւնը չունին։ Այսպէս է, ի վերջոյ, երբ իբրեւ օրինական դրամ ամեն տեսակ և ամեն քանակութեամբ վճարմանց համար ընդունել պարտաւորինք արծաթ դրամն, այսինքն՝ այնպիսի մետաղադրամ մը որով միջազգային պարտքեր հատուցանել կարելի չէ, և որ՝ հաւասար քանակութեամբ գումարներու վրայ՝ 20 առ 100 նուազ կ'արժէ բաղդատմամբ ոսկւոյ։

Վերոյիշեալ երկիրք հարկադրեալ կը գտնուին սորնցեալ և յարափոփոխ դրամ մը գործածելու, որով չեն կրնար առանց կարեւոր տարբերութիւն մը վճարելու ձեռք բերել ոսկին, այն միակ մետաղն որով հաւասար ազգաց քով մեր պարտքերը կարենանք վճարել։ Դրամական շրջաբերութեան այս կացութիւնն է ըշխաւոր չարիքներէն մին յիշեալ ազգաց մէջ։

Միւս չարիքն ալ ելմտացոյցի անհաւասարակշիռ վիճակն է։

Երկոքին չարիք ապաքէն ձեռք ձեռքի կուտան։ Ելմտացոյցի անհաւասարակշռութիւնը կ'աւելցնէ անպատուութիւնն դրամական շրջաբերութեան, որ ո՛չ եւս կը յենու ոսկւոյ վրայ։ և միւս կողմէ, միջազգային փոխանակութեան կամ տարբեւահի գործծւոյն (դրամին) յարատեւ անկումը կ'աւելցնէ, ելմտացոյցի բացն, և կը ծանրացնէ երկրին ընդհանուր կացութիւնն։

Այս ամեն երկիրք նոյն գործն ունին կատարել.— Ելմտացոյցին բացը գոցել, և դրամին կամ փոխանակութեան ընթացքը բարձրացնել և վերահաստատել։ Այս երկու ձեռնարկութիւնք յարակից են. մանաւանդ եւ առժամանակեայ միջոցներով կարելի չէ իրագործել զայնս. Հաստատ կամեցողութիւն, խիստ կարգապահութիւն և խնայողութիւն պէտք են, ո՛չ թէ կարճ միջոց մը, այլ շատ մը տարիներ յաջորդաբար։

Այս երկիրք, Արժանթին, Պրազիլիա, Փորթուկալ, Սպանիա, Յունաստան չարաչար ի կիր արկած են վարկի գործողութիւններն, հանրօգուտ համարուած ամեն ձեռնարկութիւններն, և վերջինք մանաւանդ չափազանց դրամ վատնած են սպառազինութեանց, զինուց և մարտանաւուց գնման։ Հասկնալի է որ վարկի ծայրայեղութեան դիմած լինին այս ամեն ազգեր, որք դեռահաս են տակաւին տնտեսական և քաղաքական նոր կենաց մէջ, հինաւուրց Սպանիան որպէս և դասական Յունաստան։ Ամեն եւրոպեան սեղանաւորք չափազանցութեան ճամբուն մէջ կը մղեն զանոնք։ Լէռու-Պօլիէօ գրած է այս առթիւ թէ «անգլիական սեղանաւորութեան և գերմանական սեղանաւորութեան մեծ պակասութիւնն է որ տասն տարիէ հետէ կը քաջալերեն շռայլութիւնն նոր ազգաց կամ հին թմրեալ ազգաց մէջ որք կը վերազարթնուն»։

Եւ հիմակ այս ամեն ազգեր կը տեսնեն որ իրենց առջեւ խստիւ կը փակուին անգլիացի և գերման սեղանաւորաց արկղները։ Ֆրանսա, աւելի խոհեմ, տակաւին քանի մը փոխառութիւններ կ'ընէ, ինչպէս վերջերս Փորթուկալի, և կ'ըսուի թէ այս օրերս նաեւ Սպանիոյ։ Բայց պէտք չէ որ այս երկիրք վստահին փոխառութեանց նոր շրջան մը տեսնելու իրենց առջեւ։ Կ'արժէ որ իրենց իմաստութեան հաւատքը տան, իրենք իրենց օգնել սովրին։ Եթէ իրենց ելմտացոյց վերստին կանոնաւոր ընթացք մը առնու, եթէ բացը պակսի, թերեւս՝ մեծաւ դժուարութեամբ հանդերձ՝ քանի մը փոքր նպաստներ ալ ընդունին՝ իրենց ելեւմտից վերակազմութիւնն ամբողջացնելու համար։ Բայց կատարելի գործին երեք-չորրորդ մասն իրենք իրենց պէտք է կատարեն։

Փորթուկալ, Սպանիա և Յունաստան չափազանց դրամ վատնած են ու դեռ կը վատնեն սպառազինութեանց։ Անշուշտ պատճառներ չեն պակսիր իրենց։ Փորթուկալ իւր գաղթականութիւններն և մինչեւ իսկ իւր ծովեզերքն Անգլիացւոց պատահական մէկ յարձակման դէմ պաշտպանելու հարկին տակ կը գտնուի։ Բայց որչափ ալ սպառազինուի Փորթուկալ, վայրկեան մը անգամ չի կրնար դիմադրել Անգլիոյ, եթէ պատերազմի բանուի անոր հետ։ Յունաստան ալ զանազան գիտումներ ունի, զորս հարկ չկայ մանր քննելու, բայց հոս եւս գիտմունք և միջոցք անհաւասար են։ Այս ընթացքին մէջ յարատեւելով, Յունաստան իւր վարկը պիտի սպառէ, այնպէս որ երբ վճռական ժամն հնչէ, դրամ փոխ առնելու միջոցներէն զուրկ պիտի մնայ։ Սպանիա զինուորական Տէրութեան և ծովային Տէրութեան համբաւն ունի պաշտպանել։ Բայց աւելի աղէկ չըլնէ՞ր եթէ՛ յօգուտ իւր իսկ ապագայ մեծութեան և ներկայ բարգաւաճման՝ յետաձգէ իւր սպառազինութիւններ մինչեւ որ իւր ելմտացոյցի հաւասարակշռութիւնը գտնէ։

Սպանիոյ կառավարութիւնը կ'ուզէ Սպանիոյ Պանքայէն 150 միլիոն ֆր. փոխ առնուլ երեք տարւոյ միջոցին, և այս գումարէ 87 միլիոնը պիտի գործածուի եղեր նոր նաւատորմին շինութեան և 16 միլիոնը նոր ռազմանիւթոց, մնացեալն՝ հանրային շինութեանց։ Ի՞նչ օգուտ այնչափ խիստ պայմաններով փոխառութիւններ կընքել որոց լուրն անգամ ծանրապէս կոտրեց սպանիական թղթոց արժէքն։ Այն պատահականութիւնք որոց առջեւ պատրաստ գտնուիլ կ'ուզէ Սպանիա, օրինակի համար Մարոքի խնդրոյն վերջնական լուծումն, հեռաւոր պատահականութիւններ են։ Եթէ Սպանիա այժմէն սպառէ իւր վարկ, իւր մտաբերած այն ծանրակշիռ պատահականութեանց ծագած օրը Պանքա չպիտի գտնէ որ իրեն անհրաժեշտապէս պէտք եղած գումարները փոխ տայ։

Այնպիսի երկրի մը համար որ շատ հարստութիւն չունի, որ մեծաքանակ խնայութիւններ չի դիզեր ամեն տարի, ելմտացոյցի հաւասարակշռութիւնը զօրութեան առաջին տարրն է։ Իսկ Ֆրանսայի պէս հարուստ երկիր մը կրնայ իւր ելմտացոյցին մէջ ամեն տարի 50էն 100 միլիոն ֆր.ի բաց մ'ունենալու շռայլութիւնն ի հանդէս բերել, թէեւ այս ալ թերութիւն մը լինի ելմտադիտական տեսակէտով. զի հարուստ երկիր մը ապահով է թէ վարկն երբեք չպիտի պակսի իրեն, ո՛չ ալ վճարման միջոցներն՝ այն օրն ուր հաստատապէս կամենայ։ Համեմատապէս աղքատ և նուազ բարեբեր երկիրք, ինչպէս Սպանիա, Փորթուկալ և Յունաստան, երբ ելմտացոյցի բաց և վարկի նուազում մեկտեղ գան ծանրանան իրենց վրայ, տարիներով զուրկ կը մնան միջազգային սեղանաւորութեան նպաստներէն։ (Ռեւիւ Ֆինանսիէր [illegible])

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Պալթիկ ծովու ռուսական նաւատորմին հրաման տրուեցաւ համախմբուելու Քրոնշթատի ծովային բերդաքաղաքին նաւահանգստին մէջ, դիմաւորելու համար ֆրանսական նաւատորմն որ հոն կը սպասուի քիչ օրէն։

—Վեսդֆալիոյ գաւառի մը մէջ, ի Զիկէն, երկաթի մեծ գործարանատեարց գումարման մը մէջ, ճարտարագէտ մը ելաւ բաժակ առաջարկեց Պիզմարք իշխանի կենաց, և խնդրեց որ նոյն մտօք հեռագիր մը ղրկուի նախկին վարչապետին։ Բայց այս առաջարկ ի գործ չդրուեցաւ. զի գաւառապետն ելաւ յայտարարեց որ եթէ ժողովն թոյլ տայ ընդունիլ այս առաջարկ, ինք պաշտօնանկ կը լինի անմիջապէս։

—Ֆրանսացի մարմնամարզիկներն որք այս օրերս Փրակա գացեր էին՝ և ռանդնալից ընդունելութիւն գտան Չեխաց կողմէ, հակառակ ինչ ինչ սեղմումներու զորս դրաւ տեղական կառավարութիւնը։

—Սերպիոյ կառավարութեան ի Պերլին կնքած 10 միլիոն ֆր.ի նոր փոխառութիւնը պիտի գործածուի զինուորական նպատակներու։

—Օրուան մեծ դէպքն, ինչպէս յայտնի է, Երրեակ Նիզակակցութեան վեցամեայ պայմանաժամով նորոգումն է։ Զառաջինն Ռուտինի մարքիզին յայտարարութիւնք ծանուցին զայս, զոր լրագիրք օր առաջ կանխած էին, ապա Վիլհէլմ կայսր և Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կառավարական լրագիրք նոյնն հաստատեցին։ Այս առթիւ Իտալիոյ Խորհրդարանը վստահութեան փառաւոր ցոյց մ'ըրաւ նախարարութեան արտաքին աշխարհավարութեան վրայ։ Այնու ամենայնիւ, արմատական փոքրամասնութիւնն իւր դժգոհութիւն աղմկալի եղանակաւ մը արտայայտեց Երեսփ. ժողովոյն մէջ, ուր վիճաբանութիւնն յայտնի կռփամարտութեան փոխուեցաւ ընդ մէջ մի քանի անդամոց ծայրայեղ ձախակողմի և աջակողմի։ Երեսփոխան Պ. Մարդինօ նախատական բառ մ'ըսած լինելով Պ. Քավալոդդի դէմ, սա պատասխանեց ուրիշ նախատական բառով մը, և յարձակեցաւ անոր վրայ։ Ճամբայն զինք կասեցուց Պ. Մարիա, որոյ երեսին ապտակ մ'ի ջուց Պ. Քավալոդդի, ի փոխարէն ընդունելով ուրիշ ապտակ մը, որ իւր քթէն շատ արիւն բերաւ, և հաւանօրէն ոչ սակաւ նպաստեց իւր գլխուն մէջ հաւաքեալ արեան մթերքը թեթեւցնելու։ Ուրիշ երեսփոխաններ և ծերունազարդ նախագահը միջամտելով, պատերազմը վերջացաւ և խաղաղութիւնը վերահաստատեցաւ,— առանց օգնութեան կոչելու Երրեակ Նիզակակցութեան բանակները։

—Փարիզէ գրուած թղթակցութիւն մը կ'ըսէ. «Արդար է ճանչել այն մեծ բաժին զոր Օսմ. Կայս. Պանքան ունեցած է Թուրքիոյ ելմտական վերածնութեան մէջ։ Այս հաստատութեան բաժինք երէկ 580 ֆր. էին։ Իսկ տարի մը յառաջ 610 ֆր. կ'արժէին։ Ճիշդ պարտ է սակայն թէ անցեալ տարւոյ շահաբաժինն էր $12\frac{1}{2}$ ֆր., մինչ տարւոյս շահաբաժինն է $17\frac{1}{2}$ ֆրանք։ Աչքի զարնող այս խոյր վերագրելի է անշուշտ Թուրքիոյ պետական թղթոց կայուն վիճակին և Լոնտոնի հրապարակին դանդաղութեան։»

—Օսմ. չորս կարգի արժէթղթոց միացման և պայմանաց փոփոխման զրոյցներուն առթիւ, անգլ. և ֆրանսական լրագիրք ոմանք նպաստաւոր հրատարակութիւններ սկսած են ընել Օսմ. ելեւմտից և արժէթղթոց կացութեան վրայ։

—Անցեալ օր երկարօրէն բացատրեցինք պատճառներն այն աննպաստ քուէին զոր Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովը տուաւ՝ մերժելով Պրուսէլի Դեսպանախորհրդոյն երկար աշխատութեամբ յօրինած դաշնագիրը վասն չնջման գերեվաճառութեան յԱփրիկէ և մերձակայ ջուրց մէջ։ Ըսեր էինք թէ այն դաշնագրոյն կից էր ուրիշ պայմանագիր մը, որով Քոնկոյի Նորակազմ Պետութեան կարգ մը մաքսային դիւրութիւնք կը տրուէին՝ աւելի հասոյթ գանձելու և գերեվաճառութեան խափանման նպատակաւ լինելու համար։ Այս պայմանագիր եւ միւս դաշնագրին հետ մէկտեղ մերժուած եղաւ ֆրանսական Խորհրդարանին կողմէ։ Այս քուէին ի բացատրութիւն կը գրեն Փարիզեան լրագիրք թէ Պելժիոյ Լէոփոլտ Թագաւոր չափազանց գերմանասէր հակումներ ցուցնելուն համար, իւր պաշտպանութեան ներքեւ գտնուող Քոնկոյի Նորակազմ Պետութիւնն հաճոյակալ չէ Ֆրանսացւոց, և արդէն այն Քոնկոյի Պետութեան մէջ զարդ ոչ սակաւ դժուարութիւնք յարուցուած են ֆրանսացի վաճառականաց և ուղեւորաց դէմ։ Այս թշնամութիւնները Ֆրանսացիք փոխարինել են ոչ սակաւ թշնամական քուէով մը, որ շատ ծանր պիտի կշռէ Պելժիոյ Թագաւորին համար։ Այսու ամենայնիւ, կան հեռատես ֆրանսացի քաղաքագէտներ և մինչեւ իսկ լրագրեր որք կ'ըսեն թէ ֆրանսական Խորհրդարանին այս աննպաստ քուէներուն բերմամբ Ֆրանսա բոլորովին կը մեկուսանայ Եւրոպիոյ մէջ, բան մը որ կրնայ վնասաբեր լինել իրեն։ Ուրիշ առիթներու մէջ եթէ Ֆրանսա եւրոպեան համաձայնութեան կոչուած ընէ, իւր հրաւէր կրնայ պաղութեամբ ընդունուիլ։

* *

Անցեալ շաբթուն Փարիզի եկեղեցեաց միոյն մէջ պսակ մը կ'օրհնուէր։ Ճիշդ այն պահուն ուր հարսն և փեսայն ի ծունր իջած էին խորանին առջեւ քահանայական օրհնութիւնն ընդունելու, տաճարին քովի մասուէն հրազէնի հարուած մը լսուեցաւ։ Ժամկոչները վազեցին. տեսան որ երիտասարդ մը ինքզինք կուրծքէն զարկեր է ըէվոլվէրով։ Ամեն օգնութիւն անօգուտ եղաւ։ [illegible] Քննութեամբ իմացուեցաւ թէ [illegible] սիրահարած էր ժամանակաւ։ Հարսն ալ մանկամարդ այրի կին մ'է, և ճանչեց երիտասարդը։

—Զարն Ուքազ մը հանեց անցեալ շաբթուն, որով կ'արգիլէ առանց կրօնային արարողութեան թաղել քրիստոնեայներն, ո՛ր դաւանութեան ալ պատկանին։ Հակառակ վարուողներն երեք շաբթէն մինչեւ երեք ամսոյ բանտարկութիւն ունին կրել։ Այս կայսերական հրամանի շարժառիթն եղաւ Կակարին իշխանի քաղաքային թաղումն, իւր կնոջ տնօրինութեամբ, որ Փաշքովցիներու արգելեալ աղանդին կը վերաբերի եղեր։

«ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԵՐԸ ՊՈՄՊԷՅԻ»

Պ. ՃԷՅՄՍ ԳՐԱՑՍի այս գեղեցիկ գործը, մաքուր աշխարհաբարի վերածեալ ի ձեռն Գարեգին Լֆէնտի Բաբազեանի, և հրատարակեալ արտօնութեամբ Մէարիֆի, կը վաճառի ամեն գրավաճառաց քով, ի գին 4 ղրուշի, և պէտք է գտնուի ամեն հայու գրադարանին մէջ։ Թարգմանիչն իբրեւ յաւելուած այս գործին կցած է իւր ուղեւորութիւն Հերքիւլանոյ աւերակաց մէջ, հայերէն և ֆրանսերէն։

—)(49)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕՓԱՍԱՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԷՍ ՀԶՕՐ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Անոնց պէս ինք ալ կը հետաքրքրուէր բոլոր այն գեղաձեւ չնչին առարկաներուն որոնցմով կը զարդարուին անոնք, ժանեակներն իր ձեռքերը կը քաշէին. ամենէն աննշան պճղընորեն իր ուշը կը գրաւէին։ Պակագործներու վաճառատանց մէջ, ապակի դարաններուն համար կը զգար երկիւղած պատկառանքի պէս բան մը, որպէս մեծածախ հրապուրման սրբարաններու առջեւ. և մութ գոյն չուխայով ծածկուած գրասեղանն, որուն վրայ ոսկերչին մատները թանկագին ցոլքերով քարեր կը գլորեն, տեսակ մը յարգանք կը ներշնչէր իրեն։

Երբ կոմսուհին և աղջիկը նստեցուց այդ անպաճոյճ սեղանին առջեւ որուն վրայ երկուքն ալ մէկ ձեռքերնին դրին բնական շարժումով մը, իր ուզածն հասկցուց, և ծաղիկներու օրինակներ ցոյց տուին իրեն։

Յետոյ իրենց առջեւ թափեցին շափիւղաներ, որոնցմէ պէտք էր չորս հատ ընտրել։ Երկար տեւեց ասիկա։ Երկու կիները, մատներուն ծայրովը չուխային վրայ կը դարձնէին զայնս, յետոյ զգուշութեամբ ձեռքերնին կ'առնէին, լոյսին կը բռնէին, կը քննէին տեղեակ ու սրբատագին ուշադրութեամբ մը։ Երբ իրենց հաւնածները մէկ կողմ դրին, տերեւներուն համար երեք զմրուխտ պէտք եղաւ ընտրել, յետոյ շատ պզտիկ շողակ մը որ կաթիլ մը ցօղի պէս անոնց մէջտեղը պիտի դողդղար։

Այն ատեն Օլիվիէ, որ նուիրելու հաճոյքով գինովցած էր, ըսաւ կոմսուհւոյն.

—Կը հաճի՞ք երկու մատնի ընտրել։

—Ե՞ս։

—Այո։ Մէկը ձեզ, միւսն Անէթին համար։ Թող տուէք որ այս պզտիկ ընծաներն ընեմ ձեզ ի յիշատակ Ռօնսիէռի մէջ մեր անցուցած երկու օրերուն։

Կոմսուհին չուզեց ընդունիլ։ Օլիվիէ պնդեց։ Երկայն վիճաբանութիւն մը ծագեցաւ, խօսքերու և փաստերու կռիւ մը որուն մէջ նկարիչն յաղթեց հազիւ ապա, թէեւ դժուարաւ։

Մատնիները բերին, ոմանք՝ ամենէն հազուագիւտները՝ մասնաւոր տուփերու մէջ առանձին դրուած, այլք իրենց տեսակին համեմատ շարուած քառակուսի մեծ տուփերու մէջ, ուր կ'երկարէին թաւիշին վրայ իրենց ճանակներուն քմահաճ ձեւերը։ Նկարիչն երկուքին մէջտեղը նստած էր և անոնց պէս, նոյն հետաքրքիր եռանդով, մի առ մի կը հանէր ոսկի օղակներն այն նուրբ ճեղքերէն ուր անցուած էին։ Այնուհետեւ զանոնք իր առջեւ կը դնէր, գրասեղանին չուխային վրայ, ուր երկու դէզ կը կազմէին, անոնք զորս մէկ նայելով կը նետէին, և անոնք զորս մէկդի կը դնէին ընտրելու համար։

Ատենը կ'անցնէր, անզգալի ու քաղցր, այդ ընտրութեան սիրուն աշխատութեան մէջ որ աշխարհիս բոլոր հաճոյքներէն աւելի ախորժելի էր, ներկայացման մը պէս զբօսուցիչ և զանազանեալ, նաեւ յուզիչ, գրեթէ հեշտական, կնոջ սրտի մը համար անման վայելք։

Յետոյ սկսան բաղդատել, վիճեցին իրարու հետ, և երեք դատողներուն ընտրութիւնը, քիչ մը վարանումէ յետոյ, ինկաւ պզտիկ ոսկեզէն օձի մը վրայ որ աղուոր սուտակ մը կը բռնէր իր նուրբ երախին և իր գալարուած պոչին միջեւ։

Օլիվիէ ուրախութեամբ լցուած, ոտքի ելաւ.

—Կառքս ձեզ կը թողում, ըսաւ։ Ես տեղեր ունիմ երթալու. մնաք բարով։

Բայց Անէթ խնդրեց մօրմէն որ այդ պէս գեղեցիկ օդով քալելով երթան։ Կոմսուհին հաւանեցաւ, և, շնորհակալութիւն յայտնելէ յետոյ Պէռթէնին, աղջկանը հետ ճամբայ ելաւ։

Բաւական ատեն առանց խօսելու քալեցին, իրենց ընդունած ընծայներուն ազդած բերկրանքն զգալով. յետոյ սկսան խօսիլ իրենց տեսած ու զննած բոլոր պակերուն վրայ։ Իրենց միտքը տեսակ մը փողփողում, տեսակ մը աղմուկ, տեսակ մը զուարթութիւն մնացած էր անոնցմէ։ Շուտ շուտ կ'երթային, ժամը հինգի բաղմութեան մէջէն, որ ամառ իրիկուն մը մայթերը կը լեցնէ։ Էրիկմարդիկ կը դառնային Անէթին նայելու համար և անցած ատեննին հիացման տարտամ խօսքեր կը մրմնջէին։ Առաջին անգամն էր, իր սուգէն ի վեր, յորմէ հետէ սեւն իր աղջկան գեղեցկութեան այդ մեծ փայլը կուտար, որ կոմսուհին անոր հետ դուրս կ'ելնէր Բարիզի մէջ. և տեսնելով այս փողոցի յաջողութիւնն, այս գրգռուած ուշադրութիւնն, այս փսփսացուած գովեստներն, այն փաղաքշիչ յուզման պզտիկ յորձանքը զոր մարդոց ամբոխի մը մէջ կը ձգէ աղուոր կնոջ մը անցքը, սիրտը կամաց կամաց կը սեղմուէր, կը ճմլուէր տաժանագին կերպով, ինչպէս որ սեղմուած էր անցեալ գիշեր, իր սալոնին մէջ, երբ իր պատկերին հետ բաղդատած էին զայն։ Ակամայ կը դիտէր Անէթին վրայ դարձած նայուածքները, կը զգար անոնց հեռուէն գալն, իր դէմքին քովէն անցնիլն առանց հոն սեւեռելու, յետոյ յանկարծ իր քովէն քալող խարտեշագեղ դէմքին վրայ յառիլն։ Կը գուշակէր, կը տեսնէր ամենուն աչքին մէջ այս փթթեալ երիտասարդութեան, այս թարմութեան մագնիսական հրապոյրին համար եղած արագ ու համր գովեստներն, եւ մտքէն կ'ըսէր. «Ես ալ իրեն չափ աղուոր եղած եմ, եթէ ոչ աւելի։ Յանկարծ Օլիվիէն միտքն եկաւ եւ, ինչպէս Ռօնսիէռի մէջ, փախչելու անդիմադրելի փափաք մը ունեցաւ։

Ալ չէր ուզեր այս լոյսին, այդ բազմութեան հոսանքին մէջ զգալ ինքզինքն, երեւիլ բոլոր այդ մարդերուն որք իրեն չէին նայեր։ Հեռո՜ւ էին այն օրերը՝ թէեւ մօտ՝ ուր կը փնտռէր, կ'ուզէր որ զուգակշիռ մը ընէին իր և աղջկանը միջեւ։ Այժմ ո՞վ, այդ անցորդներուն մէջէն, մտքէն կ'անցնէր զիրենք բաղդատել։ Մէկը միայն թերեւս քիչ մը առաջ այդ բանը խորհած էր ոսկերչին խանութը։ Անիկա՞։ Օ՜հ, ի՜նչ տանջանք։ Կարելի՞ բան էր որ ամեն վայրկեան այդ բաղդատութեան սեւեռամտածումը չունենար նա։ Անկարելի էր որ զիրենք միասին տեսնէր նկարիչն առանց ատոր մտածելու և առանց յիշելու այն ժամանակն ուր այնչափ թարմ, այնչափ գեղեցիկ, անոր տունը կը մտնէր ինք, սիրուելու ապահով։

—Անհանգիստ կը զգամ զիս, ըսաւ, կառք մը բռնենք աղջիկս։

Անէթ, խռոված, հարցուց.

—Ի՞նչ ունիս, մայրիկ։

—Բան մը չէ. գիտես որ մեծ մօրդ մահէն ի վեր այսպէս տկարութիւններ յաճախ կ'ունենամ։

Ե

Սեւեռեալ գաղափարներն անբուժելի հիւանդութեանց կրծիչ մածանողութիւնն ունին։ Անգամ մը որ հոգւոյ մը մէջ մտնեն, կը լափեն զայն, թող չեն տար որ բանի մը վրայ մտածէ, բանի մը հետաքրքրուի, ամենափոքր բանէ մը համ առնէ։ Կոմսուհին, ինչ որ ալ ընէր, իր տունն ըլլար կամ ուրիշ տեղ, առանձին կամ բազմութեան մէջ, չէր կրնար վանել այդ մտածումը զոր ունեցած էր աղջկանը հետ տուն դարձած ատենը՝ «կարելի՞ էր որ Օլիվիէ, գրեթէ ամեն օր զիրենք տեսնելով միշտ զիրենք բաղդատել մտքէն չանցընէր։

Արդարեւ պէտք էր որ ընէր նա այդ բանն հակառակ իր կամքին, անդադար, միշտ միտքն ունենալով այդ անմոռանալի նմանութիւնը, զոր աւելի կը շեշտէր ձեւերու և խօսուածքի բնաւ երբեք կեղծեալ նմանողութիւնը։ Ամեն անգամ որ նկարիչը կուգար, կոմսուհին խոկոյն այս բաղդատութեան կը խորհէր, անոր նայուածքին մէջ կը կարդար, կը գուշակէր զայն, և իր սրտին ու գլխուն մէջ կը մեկնէր։ Այն ատեն պահուըտելու անհետանալու, աղջկանը քով անոր չերեւելու տենչը զինքը կը չարչարէր։

Արդէն ամեն կերպով կը տանջուէր, ինքզինքն օտար զգալով իր տան մէջ։ Այն պատուընկեցութեան սրտաճմլումը զոր ունեցած էր իրիկուն մը, երբ ամենուն աչքերն իր պատկերին տակ կեցած Անէթին դարձած էին, կը շարունակուէր, կը չեշտուէր, երբեմն զինքը չափազանց կը նեղէր։ Անդադար ինքն իրեն կը մեղադրէր այդ ազատելու ներքին տենչը, այդ անխոստովանելի փափաքն աղջիկը տունէն դուրս հանելու, ինչպէս տաղտկացուցիչ ու փակած մնացած հիւր մը, և այդ բանին կ'աշխատէր անգիտակից ճարտարութեամբ մը, վերստին պէտքն զգալով մաքառելու՝ իր սիրած մարդն ամեն եղածներուն հակառակ իրեն պահելու համար տակաւին։

(Շարունակելի)

ՇԱԲԱԹՕՐԵԱՅ «ԱՐԵՒԵԼՔ»

Արեւելքի վաղուան համարը, բաց ի իւր սովորական նիւթերէն, կը պարունակէ նաեւ հետեւեալ յօդուածները.

ՀԱՅՔ Ի ՊՈԼԻՍ. Վ. Է.

ՀԱՌԱՋԱՆՔ Ի ՀՈՂԱԿՈՅՏՆ ԱԴԱՄԵԱՆԻ (բանաստեղծութիւն) ՉԵՔՀԻՐ

ՍԱՔՍՈՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ. Յ. Գ. ԷՐԿԱՆԵԱՆ

ՍԱՍՈՒՆՑԻ ՀԱՅ ԿՆԿԱՆ ՄԸ ՊԱՐԿԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ (Մշոյ այգեստանեաց յիշատակ) ՎԱՀԱՐ

ՋՈՒՐ (Արծակ բանաստեղծութիւն) ՖԱՆԹԱԶԻՕ

ՑՈՒՐՏ ԵՒ ՏԳԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ (Հալաքածոյ գեղեցիկ խօսքերու) ՏԻԳՐԱՆ ԶՕՊԱՆԵԱՆ

ՓՇՈՒՐ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳՈՑ. Գ. Կ. Ս.

ՀՆԴԿԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱՎԷՊ

ՊԵՏՐՈՍ ԱԴԱՄԵԱՆ (Խմբագրական «Մշակ»ի).

ԳԱՐՈՒՆ (Ա. Ծատուրեանի Բանաստեղծութիւններէն քաղուած)

ՏՍՂԵԿՈՒԹԻՒՆՔ ՊՐՈՒՔԼԻՆԻ ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ՎՐԱՅ (Նավակ Նիւ-Եորքէ) Ա. Ա.

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Էջմիածնայ պաշտօնական ամսաթերթն, Արարատ, իւր յունիսի թուոյն մէջ հետեւեալ քաղուածները կը հրատարակէ յՕրագրութենէ Սինոդի.

16 Ապրիլ. Վեհափառ Հայրապետի մահուանէն յետոյ Սրբազան Սինոդը իւր Ատենապետի տեղապահութեան պաշտօնը յանձնեց Սինոդի երիցագոյն անդամ Գեր. Երեմիայ եպիսկոպոսին մինչ ցգահակալութիւն Նորընտիր Հայրապետի.

*
* *

3 Մայիս. Ըստ հրահանգութեան Բարձ. կարգադրութեան, Սրբազան Սինոդն ընդ ձեռն Գլխ. կառավարութեան Կովկասու ուղարկեց Մանուցադական Հրովարտակներ Ռուսաստանի և արտասահմանեան բոլոր թեմական առաջնորդներին, նոյնպէս և Կ. Պոլսոյ և Ս. Երուսաղեմի Սրբազան Պատրիարքներին և Տաճկահայոց բոլոր առաջնորդներին, ներկայ գտնուելու Ս. Էջմիածնում Նոր Հայրապետի ընտրութեանը պատգամաւորութեամբ, Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ընտրողական կարգի համաձայն. Ընտրութեան օրը որոշուած է Մայիսի 3ին — առաջիկայ 1892 թ..

*

3 Մայիս. Ըստ հրամանի Վեհափառ Հայրապետի, Սրբազան Սինոդը պատուիրեց Ռուսաստանի Հայոց բոլոր առաջնորդներին՝ կառավարել ծխական դպրոցները ամենայն լրջմտութեամբ 1884 թ. կանոնների և 1886 թ. և 1889 թ. Բարձ. բացատրութեանց, և ի Տէր Հանգուցեալ Վեհ. Հայրապետի հաստատուած կանոնների համեմատ. Հոգաբարձուների հաստատութիւնը, նոր դպրոցներ բանալը, և առհասարակ բոլոր խնդիրների լուծումն, որոնք կախուած են ամենայն Հայոց Հայրապետի տնօրինութիւնից՝ թողնել մինչ ցամբառնալ Նորընտիր Հայրապետի՝ յառաքելական Աթոռ Սրբոյն Գրիգորի. որի մասին և տալ տեղեկութիւն համայն ազգայնոց.

Օրմանու Դպրեվանուց տնօրէն Գեր. Մաղաքիա եպիսկոպոս Օրմանեան երէկ երեկոյեան մայրաքաղաքս եկաւ, Դպրեվանուց վերաբերեալ գործոց վրայ Խնամակալութեան հետ անձամբ բանակցելու համար.

Տնտեսական Խորհուրդն իւր նախընթաց օրուան նստին մէջ քննեց Կեդրոնական Ուսումնարանի Նախորդ տարուան հաշուեցոյցը, զոր Ելմտից տեսչութիւնը պատրաստել տուած էր.

Ադամեանի մահուան գուժը խորին սրտայուզութիւն յառաջ բերած է ի Տփղիս ուր, ինչպէս երէկ ծանուցինք, վանքի Մայր Եկեղեցւոյն մէջ, յունիս 9ի կիրակի առաւօտուն հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեր է. Տփղիսի հայ լրագիրք խմբագրականներ նուիրած են ողբացեալ արուեստագէտի յիշատակին եւ Աղբիւր հրատարակած է նաեւ Ադամեանի կենդանագիրն.

Ոչ նուազ դառն տպաւորութեամբ համակուեր են Կովկասեան մայրաքաղաքի ազգայինք՝ ի լուր Պարոնեանի մահուան.

ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ
ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կրթարանիս ամավերջի հարցաքննութիւնք կսկսին յառաջիկայ բշ. յունիս 24 է և կը տեւեն մինչ յուլիս 3 դշ. օր. Քննութիւնք տեղի կունենան ըստ Եւրոպացւոց առաւօտեան ժամը 8—12 և կէս օրէ վերջ 2—4.

Կը հրաւիրուին պատուարժան ծնողք և կրթասէր ազգայինք պատուել վարժարանս իւրեանց խրախուսիչ ներկայութեամբ.

Մնամք յարգանօք

21 յունիս 91 | հիմնադիր-տնօրէն
Գում Գաբու. | Տ. Մ. ՄԻՐԻՃԱՆԵԱՆ

Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան վարժարանի տարեկան հարցաքննութիւնք պիտի սկսին յառաջիկայ երկուշաբթի, 24 յունիս, և պիտի տեւեն մինչեւ ուրբաթ, հինգ օր, առաւօտեան ժամ 2էն 5 և միջօրէէն յետոյ ժամ 6էն 9 (Ը. Թ).

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն երէկ կայս. պալատ գնաց և ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամաններն ի մասին ինչ ինչ կարեւոր խնդրոց.

——

ԲԱՐՁՐ. ՍՊԱՐԱՊԵՏԸ

Սպարապետ Բարձր. Ալի Սաիպ փաշա երէկ առաւօտ իւր ապարանքէն ուղղակի կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի հրամաններն ստանալով, Թընդանօթարան և անտի Սպարապետի դուռը գնաց. Քիչ յետոյ Վեհ. Սուլթանի անձնական սպայակոյտէն Ֆերիդ Շաքիր փաշա Սպարապետի դուռը գնաց և Բարձր. Սպարապետին հետ տեսակցելով, հաղորդեց Ն. Վեհափառութեան ինչ ինչ հրամանները.

——

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առողջապահական ժողովոյ դերնախագահ Հաճի Արիֆ պէյ, որ Կարմիր ծովու կղզները քննական պտոյտ մը կը կատարէ, նոյն վարչութեան ուղղեալ հեռագրաւ մը ծանուցած է թէ ճիտ տէլի մաքրանոցը քննելէ յետոյ Մէքքէ ժամաներ է, ուր հանրային առողջապահական վիճակը գոհացուցիչ է. Հաճի Արիֆ պէյ ծանուցած է նաեւ թէ ուխտաւորաց հետ ճէպելը Իրֆան պիտի երթայ եւ այդ տեղերու առողջապահական վիճակն եւս քննելէ յետոյ, ուխտաւորաց հետ ճամբայ պիտի ելնէ մայրաքաղաքս գալու համար.

Գաւառին մէջ թէեւ հնտախտն հետք մնացած չէ, սակայն այդ տեղերն ամեն պարագայի մէջ կասկածելի եւ տարափոխիկ նկատուելով, հարկ եղած առողջապահական միջոցները ձեռք առնուած են ամեն կերպիւ.

——

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԸ

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտօֆ, որ միքանի անձանց ընկերակցութեամբ զբօսական պտոյտի մը համար Արշիպեղագոս գնացած էր դեսպանատան պահակ շոգենաւով, երէկ իրիկուն մայրաքաղաքս վերադարձաւ.

——

ԵԱՆԵԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եանեայէն կը գրեն թէ տասանորդի տրոց վարձակալութեան տուրելու աճուրդն սկսած է. Այս տարի հնձոց առատութիւնը թէեւ միջակ է, սակայն կը հաշուուի թէ նահանգին ընդհանուր տասանորդի տրոց վրայ 12,000 ոսկւոյ մօտ յաւելում մը ըլլայ. Ինչպէս ամեն նահանգի մէջ, նոյնպէս ի Եանիա եւս կ'աշխատուի երկրագործական ոնտուկը վերածել այնպիսի վիճակի մը, որով կարելի ըլլայ հանրային օգտին ծառայել և հոգալ երկրագործաց պէտքերը. Իսլամ եւ քրիստոնեայ վարժարանաց քննութիւնք սկսած են. Քրիստոնեայ վարժարանք, բաղդատմամբ իրենց հասութից առաւելութեան, որ տարեկան 10,000 ոսկւոյ մօտ է, յառաջադէմ վիճակի մէջ չեն. Իսլամ վարժարանաց յառաջդիմութիւնն ապահովելու համար մեծ ջանքեր կ'ըլլան. Եանիայի մէջ տարեկան 160,000 ղրուշի Էվգաֆի հասոյթ մը կայ, ուրկից կարելի է օգտուիլ.

——

ՍԱՄՍՈՆ-ՍԵԲԱՍՏԻԱ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Սամսոն Սեբաստիա երկաթուղւոյն շինութեան համար Պ. Մաքարի մենաշնորհ տուող կայս. Ֆերմանը պատրաստուած ըլլալով, Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին կողմէ երեք յանձնուեցաւ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան, հանդերձ յարակից թուղթերով. Ցանձնառագրոյն ու պայմանագրոյն ստորագրութիւնն ու փոխանակութիւնը վաղը պիտի կատարուի նոյն Նախարարութեան պաշտօնատան մէջ.

——

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ ՋՈՒՐԵՐԸ

Մայրաքաղաքիս ջուրերու կանոնաւոր հայթայթումն ապահովելու եւ ջուրի ճամբաներու նորոգութիւնն ու [illegible]ներու վարչութիւնը կանոնաւորելու համար կազմեալ յանձնաժողովն՝ ընդ նախագահութեամբ Պետական Խորհրդոյ անդամ Րիզա պէյի, իւր պաշտօնն աւարտելով, պատրաստած է տեղեկագիր մը եւ օրինական ծրագիր մը, զոր մէկ քանի օրէն պիտի մատուցանէ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին.

——

ԳԱՂԹԱԿԱՆՔ

Անցեալ մայիս ամսուն Պրուսայի նահանգին մէջ 207 տնուոր բաղկացեալ 813 գաղթականք բնակութեան հաստատուած են, որոց 67 տնուորն՝ Պրուսայի գաւառակին, 129 տնուորը՝ Բէօզթահիոյ և 11 տնուորն՝ Գարահիսարի մէջ.

—Երէկ Օտեսայէն մայրաքաղաքս եկան տասն և հինգ տնուոր հրեայ գաղթականներ, որք այսօր Եաֆա պիտի երթան.

——

ՋՈՒՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ ջրի ընկերութեան բաժնետերաց ընդհ. ժողովն այս օրերս գումարուելով ի Փարիզ որոշեր է մէկն մի բաժնեթուղթի 6 ֆրանք շահաբաժին տալ՝ փոխանակ 4 ֆրանքի, որպէս էր 1889ին. Աւասիկ մէկ քանի ծանօթութիւնք նոյն ժողովին մէջ կարդացուած տեղեկագրէն.

Այս ձեռնարկին շահագործումն յոյժ գոհացուցիչ կերպով կը յառաջդիմէ. 10180 մեթր ջրի խողովակ աւելցած է ի Պոլիս, և 7,768 մեթր ալ ի Ղալաթիա և ի Բերա. Բաժանորդաց թիւն, որ 1889 դեկտեմբեր 31ին 7023 էր, անցեալ դեկտեմբեր 31ին կը հասնէր 8078ի, և շահագործման արդիւնքն, որ 1889ին՝ 551,834 ֆր. էր, 648,676 ֆրանքի բարձրացած է այժմ.

Բերայի մեծ փողոցը կ'ընդարձակի քիչ քիչ այլ յարատեւութեամբ, և ժամանակէ մը ի վեր գրեթէ ամեն օր մէկմէկ ձեռնարկ կ'ըլլայ կա՛մ ստացուածատերց կա՛մ թաղապետութեան կողմէ. Ռուսական դեսպանատան դռնապանին խցիկը, որ դուրս ցցուած բոլորակ մը կը ձեւացնէր, պիտի կտրուի՝ քովի այրած շէնքին ուղղութեամբը, որով դեսպանատան մուտք երկաթեայ մեծ վանդակը քիչ մը ներս պիտի քաշուի, և մեծ դրան առջեւի հրապարակը պիտի լայննայ և դեսպանատան մուտքին աւելի հաճոյատեսիլ երեւոյթ մը պիտի ընծայէ. կառքերն ալ առաւել դիւրութեամբ և անվտանգ պիտի մտնեն ելնեն.

Իսկ Ս. Անդրեան եկեղեցւոյն հանդէպ գտնուող շէնքին, որ երբեմն Սպանիական դեսպանատան կը ծառայէր, ճակատը բոլորովին փլցուած է. Այս պահուս, փլատակները կը վերցնեն և մէկ քանի օրէն պիտի սկսին վերաշինել զայն քովի ծագկավաճառի կրպակին ուղղութեամբը.

—Պրուսայի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ տեղական կառավարութիւնն Իպրահիմ անուն գնչու մը ձերբակալեր է, որ եօթը տարեկան տղու մը պատիւը բռնաբարելու համար սպաննած էր զնա.

—Երէկ Գարակէօզիւկէն անցնող կառք մը Թուրք կին մը կոխոտեց և վիրաւորեց. Կառապանը ձերբակալուեցաւ.

—Ի Ղալաթիա Րէժիի նորակառոյց շէնքին վրայ աշխատող գործաւոր մը երէկ նոյն շէնքի երրորդ յարկէն վար իյնալով ծանրապէս վիրաւորուեցաւ. Գործաւորն անմիջապէս հիւանդանոց փոխադրուեցաւ.

—Պոլսոյ մաքսատան մէջ կառուցուած մթերանոցներու համար հարկ եղած պիտոյք Եւրոպայէն բերուած ըլլալով, շինութիւնք ի մօտոյ պիտի աւարտին և օգոստոս ամսոյն մէջ այդ մթերանոցք պիտի յանձնուին Մաքսային վերատեսչութեան. յետ որոյ պիտի սկսին ատոնց առջեւը շինուելիք քարափանց շինութիւնք.

—Մախսուսէի Փազը շոգենաւն այսօր Ափրիկեան Տրիպոլիս պիտի ուղեւորի, տանելով 170 զինուորներ և տեղւոյն զօրաբաժնին յատուկ ուտեստներ եայլն.

—Զինուորական բժիշկներէ կազմեալ յանձնաժողով մը նախընթաց օր կեդրոնական բանտն այցելեց և բանտին ու հիւանդանոցի մաքրութեան մասին քննութիւններ կատարելով, գոհացուցիչ գտաւ և միանգամայն առողջապահական ինչ ինչ միջոցներ առաջարկեց.

—Պաշտօնէից հանգստեան թօշակի վարչութեան 1295 տարւոյ հասութից ու ծախուց հաշուեցոյցը Բ. Դրան մատուցուած է վաւերանալու համար.

—Տիւրպէքիրէն կը գրեն թէ անձրեւները դադրելով տաքերն սկսեր են և թէ հնձոց առատութիւն մը կը նշմարուի. Անգլիական հիւպատոսարանի պաշտօնեայ Պ. Պոյաճեան Բաբերդ գնացեր է, ուր մէկ քանի օր պիտի մնայ.

—Պէյրութէն կը գրեն թէ Իսրայելական Միութեան տեղւոյն վարժարանին տնօրէն Պ. Պոնտիի անձնապանութեան շարժառիթը տակաւին հասկցուած չէ եւ թէ անձնասպանին վրայէն գտնուած մէկ քանի թուղթեր տեղական կառավարութեան կողմէ առնուելով քննութեանց ձեռնարկուած է.

—Հանրային Պարտուց վարչական ժողովոյ անդամ Պ. Վինսընդ Քայլարտ երէկ իրիկուն Եւրոպա ուղեւորեցաւ արձակուրդի ժամանակ մը անցընելու համար.

—Ոստիկանութեան պաշտօնեայք Գասըմ Փաշայի մէջ Մէհմէտ անուն պարսիկ ծխավաճառ-լումայափոխ մը ձերբակալեցին, երբ Մէճիտիյէի կեղծ քառորդներ ջնջելու վրայ էր.

—Ի Բերա Տօլապ Տէրէսի, խանութէի Ցակոբ անուն մարդ մը նախընթաց իրիկուն դաշոյնի եօթը հարուածներ տուաւ Գրիգոր անուն տասն և ութը տարեկան երիտասարդի մը, որ անմիջապէս մեռաւ. Այս ոճրին շարժառիթն վրէժխնդրութիւն էր կրսուի. Ոստիկանութիւնը կը փնտռէ ոճրագործն, որ փախած է.

—Նախընթաց օր, միջօրէին, Ղալաթիա, Մումհանէ փողոցն ոճիր մը գործուեցաւ. Ածուխ պարպող երկու գործաւորներ՝ Թէոֆիլոս և Անաստաս անուն կռուի բռնուելով՝ դանակ ի ձեռին իրարու վրայ յարձակեցան. Թէոֆիլոս աւելի ճարպիկ գտնուելով, զարկաւ իր հակառակորդն ու խոցոտեց. Վիրաւորեալը ծանր վիճակի մէջ թաղապետական հիւանդանոցը փոխադրուեցաւ.

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 2 յուլիս 91

«Աղջկանց Ամերիկեան Գոլէճի վրայ գրուած ներբողական յօդուածոյն մէջ, զոր կը պարունակէ պատուական լրագրոյդ 2226 թիւը. կը ներկայանամ իբրեւ իմ ծախուք կառուցանող՝ Գոլէճին Պարբըր Հոլ անուն շէնքին. Համեցէք շնորհել լրագրոյդ մէկ անկիւնը, որպէսզի հրաժարիմ պատուէն որ կը մատուցուի ինձ. Զի Պարթըն Հոլ կառուցուած է մարդասիրական առատաձեռնութեամբ Մր. Զէյմըրի, Միացեալ Նահանգաց Փրովիտէնս քաղաքէն, որ ընտրեց զայս միջոց անմահացունելու համար զյիշատակ վախճանեալ կնոջ իւրոյ, Տիկին Զէյմըրի, ծնեալ Սարա Պարթըն.

Ձերդ յարգանօք
Ք. ՊԱՐԹԸՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ
ԱՏԱՄԱՆՑ
ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏՆԵՐ
ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ
Ա. ԳԻԼՃԵԱՆ

Կեդրոնատեղին է աւետ-Գաբու Ռուսական շոգենաւային ընկ. ճիշդ դիմացը թիւ 14 Ատամնաբոյժ Ա. Գիլճեանի տունակը. կը վաճառի նաեւ Ջրավաճառ Պօղոս և Ցակոբ աղաներու խանութը և Սկիւտարի նաւամատոյցը Ջրավաճառ Սերովբէ աղայի խանութը.

Գին 2 դահեկան — 3—3

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթ ուղեւորաց

1891 Ցունիս 1էն մինչ 30

		Օրական	Ամսական
Պէշիքթաշի գիծ		6,082.43	182,473.—
Աքսէրայի	»	5,788.31	173,649.25
Շիշլի	»	6,799.92	203,997.50

Կ. Պոլիս, 1 Յուլիս 1891
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌԱԳԻՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՅՈՒԼԻՍ 2 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ ԱՆԳԼԻՈՑ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

Անգլիոյ Պանքային երէկ հրատարակեալ շաբաթական հաշուեկշիռն հետեւեալ տարբերութիւնները կը ցուցնէ, բաղդատմամբ նախորդ շաբթուն.

Պատրաստ մետաղադրամին վրայ աւելցած է 56 հազար անգլ. ոսկի.

Պանքատոմսներու պահեստին վրայ աւելցած է մէկ միլիոն 225 հազար ոսկի.

Գանձելի փոխանակագրաց և այլ առեւտրական թղթոց մթերքէն պակսած է 786 հազար ոսկի.

Հետեւապէս, Անգլիոյ Պանքային դիրքը շատ չէ փոխուած, քանի որ իւր պահեստք այժմ այնպէս կը համեմատին իւր յանձնառութեանց ինչպէս 43 7/32 կը համեմատի առ հարիւր. Անցեալ շաբթուան համեմատութիւնն էր 45 23/32.

Այս պայմանաց մէջ, Անգլիոյ Պանքային Տնօրէն Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ որոշեց 100ին երեքէն երկուք ու կէսի իջեցնել զեղչի սակը.

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ Ի ՄՐՑՄՈՒՆՍ ՆԱՒԱՐՇԱՒԻ

Տէյլի Նիւզ կը ծանուցանէ թէ ըստ պաշտօնական տեղեկութեանց, Գերմանիոյ Կայսրն իւր Մէթէօր անուն առագաստաւոր զբօսանաւով պիտի պտտի Սկովտիոյ ծովեզերաց շուրջ, յետոյ «Բաժակ Թագուհւոյն» կոչուած մեծայարգ մրցանակը կորզելու համար Ն. Վեհափառութիւն պիտի մասնակցի Արքայական առագաստակիր զբօսանաւուց Ակմըին նաւարշաւին ի Քոուէս.

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՓՐԱՒՈՒՄ

Պանկօքէ կը ծանուցուի առ Սթանտըրտ թէ Ֆրանսացիք գրաւեցին Լոնանկ—Փըրապանկի գաւառը, Մէքոնկ գետի արեւելեան կողմն. Այս գաւառ Սիամի թագաւորութեան ենթակայ չէ. Ֆրանսայի նպատակն է եղեր գործակցիլ Ռուսիոյ, եթէ պատերազմ ծագի ընդ մէջ Ռուսիոյ և Չինաստանի.— Իսկ Փարիզէ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ այս գաւառի գրաւման լուրն անճիշդ է.

ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ց'Ամսդերտամ Վիլհէլմ կայսեր եւ կայսրուհւոյն կենաց բաժակ առաջարկեց Խնամակալ Էմմա մայր-թագուհին. Կայսրն ալ գաւաթ պարպեց Էմմա և փոքրիկն Վիլհէլմինա թագուհեաց կենաց եւ Հոլանտիոյ բարօրութեան. Ֆրանսական դեսպանն եւս հրաւիրելոց մէջ էր.

—Փրոֆ. Օզեր (Վիեննա) յայտարարեց թէ անմիջական վտանգ չկայ Պուլկարիոյ նախորդ իշխանին կենաց.

—Ցունաստանի Նորկիոս իշխանը Նիւ-Եորք հասաւ, ուր ընդ առաջ ելան Ցունաստանի ընդհ. հիւպատոսը, ռուս գործակատարն ու հիւպատոսն, և պատգամաւորութիւն յոյն գաղթականութեան.

—Բրուսիոյ ներքին գործոց նախկին նախարար Պ. Ֆոն Փութքամըր Փոմերանիոյ գաւառապետ անուանեցաւ.

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռիւթէր կը ծանուցանէ թէ Լոնտոնի համբաւաւոր Մուրիէթա սեղանաւորական տան գործերը վերջապէս կարգադրուած են.

—Լիսպոնէ կը հեռագրուի թէ վճարմանց դադարումն յուլիս 10էն անդին պիտի երկարաձգուի եղեր, բայց զրոյց մը կայ թէ կառավարութիւնը բանի շրջաբերութեան պիտի դնէ փոքր պանքատոմսներ 1 միլ րէյսնոց և 2500 րէյսնոց. Դրամական տագնապը կը սկսի ազդել ի գաւառս.

—Սպանիոյ ելմտական նախարարն յայտարարեց Ծերակոյտին մէջ թէ բնաւ վտանգ չկայ տէրութեան առնելիքաւորներուն համար. (Տես այս աւուր Ա. երեսին մէջ)

ՊԱՏԵՐԱԶՄՆ Ի ՔԻԼԻ

Քիլիի մէջ եղբայրասպան պատերազմը կը շարունակէ. Իքուիքուէէ, խորհրդարանական կառավարական բանակետղէն կը հեռագրուի թէ կատաղի ճակատամարտներ տեղի ունեցած են ընդ մէջ Հուասքոյի և Քօքուիմպոյի, բայց պարագայք ծանօթ չեն տակաւին. Ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ երկուց կուսակցութեանց միջեւ մեծ ճակատամարտ մը կը սպասուի, և տէրութիւնք պատրաստ են միջամտել.

ԱՐԿԱԾՆԵՐ

Քրէֆելտէ կը հեռագրուի թէ բուռն մրրիկ մը Ռէնի հրացանաձիգներու ընկերութեան հանդիսավայրը կործանեց, նաեւ յիսուն տուներ խորտակեց, եւ մի քանի անձինք մեռան կամ վիրաւորեցան.

—Քաթանզայէ (Իտալիա) կը հեռագրուի, Սթրոմպոլիի դիտարանէն տրուած տեղեկութեանց համեմատ, թէ երէկ իրիկուն երկրաշարժի ցնցում մը և հրաբխային երկու զօրեղ ժայթքումներ տեղի ունեցան.

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

(Ֆ.) Երեսփ. Ժողովն ընդունեց գինիներու և խոխիթոներու վրայ առաջարկեալ մաքսերն, եւ շամիչի մաքսին վրայ վիճաբանութիւնն յետաձգեց.

ԴՐԱՄԱՏԱՆ

ԼԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 21 Յունիս

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	108 7/8
3 » Բարիզի »	23 25

[illegible]

[illegible] ([illegible])	20 08 1/8
[illegible]	— —
[illegible]	20 10
[illegible]	20 10
[illegible] Օսմանիէ երեկ երեկոյ	79 09
» » ժամ 5ին	79 14

[illegible]

Փոխառութիւն	Սերի Ա	43
»	[illegible]	23 5/8
»	[illegible]	20 10

[illegible]

[illegible]	5 02
[illegible]	9 12
[illegible]	5 32
[illegible]	4 34
Ռէժի	15 15
[illegible]	592 1/2
[illegible]	71 1/4
Բաժնեթուղթ Լափիօնի. Ց. Կ.	151

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 01
Անգլիական ոսկի	»	109 32
Մարք (գերմանական ոսկի)	»	106 20
Իմփերիալ	»	89 —
Մէճիտիյէ	»	51 10
Ռուպլի թղթադրամ	»	8 15
Տէմ. արծաթ. (առւքը)	»	107 38
Հինգնոց	»	103
Մեթալիք	»	101
Թաոֆիկէ	»	19 20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սեղարանի	»	7

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 2 Յուլիս — 3 ժամ 26 երեկոյ

[illegible] 3 %	95 05
» 4 1/2 %	105 75
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սերի Դ.	18 70
Օսմանեան երկաթուղի	71 25
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	351 25
Պանք Օթօման	588 75
Սօսիէթէ ժէնէրալ	— —
[illegible]	798 75
[illegible] 5 %	93 75
[illegible] 5 % 1884)	425 25
[illegible] (1890	420
[illegible]	488 75
[illegible] Բարիզ	802 50
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	463 75
Րիօ Թինթօ	580
[illegible]	682 50
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսոլիտէ)	365
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 25

Լոնտոն, 2 Յուլիս, ժամ 6 [illegible] — երեկոյ

Անգլ. քօնսոլիտէ	96 1/16
Օսմ. » Սէր [illegible]	18 1/2
» » » Ա.	43
» » » Բ.	23 5/8
» » » Գ.	18 1/2
Փոխառութիւն 1877	— —
Պանք Օթօման	12 3/4
[illegible] (փոխ. [illegible])	96 5/8
» [illegible] 1890	91 7/8
Րիօ Թինթօ	22 5/16
[illegible]	102 1/4
[illegible] 5 %	84 1/4
[illegible] »	64 1/2
[illegible] 1890	98 1/4
Այտընի երկաթուղի	22
Գասապայի երկաթուղի	16
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 475

Վիեննա, 2 Յուլիս, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	34
» Րէժիի բաժնեթուղթք	161 75
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	117 70
» Փարիզի »	46 37

Պերլին, 2 Յուլիս, ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 32
» Փարիզի »	80 25
Ռուսլ. թղթադրամ	230
Օսմանեան երկաթուղի	72 50
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սերի Դ.	18 40

——

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 2 Յուլիս, ժ. 4 վ. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95 10
Օսմանեան քօնսոլիտէ Դ.	18 72
Օսմանեան երկաթուղի	71 25
Օսմ. Րէժի	355 (*)
Թըրքիշ Թիւրք	420
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	464 37
Պանք Օթօման	588 75
Րիօ Թինթօ	580 62
Օսմանիյէ	363 75

Անգլիոյ Պանքան որոշեց զեղչի սակն 100ին 2 1/2ի իջեցնել.

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

ՔԱՂՈՒԱԾՔ ՕՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ՍԻՆՈԴԻ

Հանգուցեալ Հայրապետի պատուական նշխարք վայելուչ հանդիսիւ ի հող տապանի հանգուցանելուց յետոյ, Սինոդի Սրբազան Ատենակալները, ինչպէս Բարձրագոյն հաստատեալ կանոնադրութեան 32րդ յօդուածի ցուցմանց համաձայն զգուշացած էին վեհարանում գտնուած աթոռապատկան կահկարասեաց, Նորին Սրբութեան սեպհական գոյից եւ պաշտօնական թղթոց, նոյնպէս և ապրիլի 24 սկսան ցուցակագրել առանց թոյլտուութեան կողմնակի մասնակցութեանց. Առաջին իսկ օրն իւր զարմանքն բանիւ յայտնում է Գիրապատիւ Սուքիաս եպիսկոպոսն անդամակցաց՝ Վեհափառ Կաթողիկոսի արկղում անկալութեան հակառակ աննշան գումար գտնուելու մասին և ապա ստիպում է Ցակովբ Կիրակոսեանին յայտնել իսկութիւնն. Նա առանձին խոստովանում է թէ՝ իւր ձեռքում գտնում է տասն և մի հազար րուբլիի արժէ[illegible]սեր, որոնցից ըստ պատուէրանի Վեհափառ Հայրապետին պէտք է չորս հազարն տալ Տփխիսում գտնուող երկու քահանայից, իսկ մնացորդովն իբրան համար մի բնակարան շինէ. Այս յայտնագործութիւնից յետոյ Սրբազան Սուքիաս եպիսկոպոսն հրաւիրում է նորան՝ բերել այդ գումարն և յանձնել վանքին. Երբ նա յանձն չէ առնում՝ այն ժամանակ, ապրիլի 25ին, յետագայ ծանուցագրով հասուցանում է ի տեղեկութիւն Սրբազան Սինոդի.

«Ցերիկեան աւուր Գերապատիւ
«անդամք Սրբազան Սինոդիդ ընդ գեր-
«ազնիւ Պրօկուրորի բարձեալ զկնիք
«զդրանց Վեհարանի՝ ձեռնարկին ի
««ցուցակ բերել զկայս Հանգուցեալ
«Հայրապետի ազգիս, յորժէ ընդ ան-
«ներջան և չնչին իրաց յայտնեցաւ մի
«հազար ութ հարիւր րուբլի գումար,
«յորոց եօթնեւտասն արժէտոմսք.
«Այսպիսի անակնունելի իրողութիւն
«շուարեաց զիս՝ ըստ որում ի 1857
«ամէ և ցայսօր լինելով հոգեզաւակ
«Նորին Սրբութեան՝ մերձաւոր գիտակ
«եմ Նորայն կարողութեան, պարգե-
«ւաբաշխ ձեռաց առ իւրսն ըստ մարմ-
«նոյ և առ օտարս, եւ և ջերմեռանդ
«հարազատութեանն առ Սուրբ Աթոռս
«և ակն ունէի տեսանել գէթ զերե-
«սուն հազար րուբլիս յարկեղ Նորին
«նաեւ զկերպասիս և զարծաթեղէնս.

«Որովհետեւ գերեւեցայ ի յուսոյ
«ուստի ի հանդարտութիւն խղճիս կո-
«չեցի հարցափորձ զպարոն Ցակովբն
«Կիրակոսեան, որ խոստովանեցաւ,
«զի Հանգուցեալ Հայրապետն չարաթու աւուրք յառաջ քան զմահն յանձնեալ է ի ձեռս իւր զտասն և մի հա
«զար րուբլեաց արծաթոյ արժէտոմսս
«յաղագս չինելոյ ի նոցանէ առ Արսէն
«քհն. Բագրատունի ի Տփխիս զեր-
«կու հազար արծաթիս, առ Գիւտ
«քահ. Աղանեանց նոյնչափ, իսկ զմնա-
«ցորդն տալ ի գին միոյ տան ի բնա-
«կութիւն ինքեանն.

«Գիտելով քաջ զհնազանդութիւն զգու-
«շաւոր վարմունս Նորին Օծութեան և
«յիշելով զկտակագիր Նորին՝ յորում
«ստորագրեալ են դեռ յամին 1883
«Գերապատիւ Արիստակէս եպիսկոպոս
«Սեդրաքեան եւ Մամբրէ վարդապետ
«Սանասարեանց, զխոստովանութիւն
«Պ. Ցակովբայ գտանեմ թերի, զի
«ոչ յայտնեցան գրաւոր հաւաստիք
«առ այն. յայս սակս զվերոգրելոցն
«հասուցեալ ի գիտութիւն Սրբազան
«Սինոդիդ՝ մատուցանեմ ընդ սմին
«զթուահամարս տասնաբեր դրամա-
«թղթոց Հանգուցեալ Հայրապետին՝
«զծանօթ եղեալսն ինձ, որում կարէ
«վկայել և Սրբազան Ներսէս եպիսկո-
«պոսն, և յարգոյաբար խնդրեմ՝ փու-
«թալ ի ձեռս առնուլ զհարկաւոր մի-
«ջոցս յաղագս ի յայտնութիւն բերե-
«լոյ զկորուսան և սրբելոյ զյիշատակ
«անուան Հանգուցելոյն ի բազմադիմի
«իրաւացի բամբասանաց ազգայնոց».

Զանազան կարգի տոմսակներէթիւն է 54, իսկ գումարն 26,625. Դոյն յայտարարութեան հիման վրայ Ցակովբը յանձնուում է արդարադատութեան և նորա քեռորդի Բերքի տունն հետախուզուելով՝ գտնուում 11 հազարի դրամատոմսեր, կերպասեղէններ, արծաթեղէններ, մատանիներ և այլ առարկայք, որոնք չէին կարող նուիրուած լինել և պատկանել մի սպասաւորի. ուստի և երկուսն էլ բանդարկուեցին մինչեւ հեռաւոր քննութեան և վճռահատութեան վախճանն.

Ինչպէս ստուգութիւնից յայտնուում է, վանքապատկան իրեղէնք՝ որոնք գտանում էին Վեհարանում գործածութեան համար, ամբողջովին

պահպանուած են, բացառութեամբ քանի մի արծաթեղէն սակաւարժէք անօթների, կորուստն վերաբերում է հանգուցեալ Հայրապետի դրամոց, անկար կերպաս, ասուի և բամբակի կտորեղէնաց, զանազան արծաթի կահուց, բաժակների, ափսէների, ընչատուփերի, մատանիների, բաժակակալների, մուշտակի եւլն։ Քահանայական կամ վարդապետական խաչերի, մասնատուփերի և այլ եկեղեցական նուիրաց կորուստ բնաւին չը կայ, հակառակ լրագիրների անտեղեակ հրատարակութեանց։ Չը կայ կորուստ և Կաթողիկոսի պաշտօնական թղթերի ըստ որում ամեն ելեւմտական մատեանների համաձայն ցուցակագրուած և պահպանւում են վախճանեալ Գէորգ չորրորդի թղթոց և գործոց մօտ։ Հաւանական կարծեօք անյայտացած է Վեհափառ Հայրապետի կտակագիրն որոյ մասին բազմիցս ինքն Պ. բժշկին, իւր դիւանադպրին և այլոց ակնարկած է, իսկ վերջին ժամանակ ստացած էր գանձարանից Յովհաննէս կաթուղիկոսի հրիտակն ինկատառութիւն, որպիսի հանգամանքները գուշակել են տալիս կտակագրի գոյութիւնն։

Որպէս զի հեռաւոր և մերձաւոր ազգայինք լրագրական անհիմն կամ նպատակաւոր հրատարակութիւններից չը գայթակղուին, հարկ համարուեցաւ առ ժամս վերոյիշեալ յայտնութիւնք ծանուցանել Սրբազան Սինոդի կողմանէ. ապագայումն նոր լոյս տեսած իրողութեանց համար ընթերցողք անտեղեակ չեն մնալ։

(Արարատ)

ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՃԵՄԱՐԱՆԸ

Մշակի յունիս 11ի թուոյն մէջ հրատարակուած է Էջմիածնի ճեմարանի տեսուչ Գեր. Սարգիս եպիսկոպոսի հետեւեալ պաշտօնական գրութիւնն իբր հերքում ճեմարանի գործոց վերաբերմամբ եղած սխալ հրատարակութեանց.

Վերջին օրերս ազգային լրագիրները շատ յաճախ զանազան լուրեր են հաղորդում ընթերցող հասարակութեանը Մայր Աթոռիս ճեմարանի վերաբերմամբ։ Տարաբաղդաբար այդ լուրերից մի քանիսը բոլորովին սխալ են և խեղաթիւրուած, ուստի և պարտք եմ համարում հերքել դրանցից գլխաւորները եւ զգուշացնել բարեմիտ հայ հասարակութիւնը պղտոր աղբիւրներից բղխած այդ զրոյցներից։

Սրանից մի քանի ամիս առաջ ճեմարանի ալեկոծեալ վիճակն անյայտ չը մնաց հայ հասարակութիւնից, թէև այդ մասին գրեթէ ոչինչ չգրուեց լրագիրներում։ Այդ խառը միջոցին, երբ [illegible]

ազօթից տունը կամ հոգեւոր ճեմարանը [illegible], ինչպէս թոյլ է տուել իրան գրել մի հայ թերթ, սխալվելով անշուշտ ոչ թէ իրողութեան, այլ հասցէի մէջ։

Ճեմարանի արձակուած ուսուցիչների տեղը մենք հրաւիրում ենք նորերը, այդ մասին տպված է արդէն պաշտօնական յայտարարութիւն Արարատ ամսագրում։ Բայց մենք չբաւականանալով այդ յայտարարութեամբ, դիմել ենք մեր և ծանօթ ու բարեկամ մարդկանց, որոնք ուսումնարանական գործերում մեզնից շատ են հասկանում, խորհուրդ հարցնելու, առանց ուշք դարձնելու թէ այդ մարդիկ զանազան կուսակցութիւնների են պատկանում, սակայն համոզված լինելով նրանց ազնուութեան վրա, որ խորհուրդ տալիս՝ չեն առաջնորդվի նեղ կուսակցական հոգով։ Միթէ մեզ կամ յանցա՞նք է խելացի բարեկամներից խորհուրդ հարցնելը։ Բայց բանից դուրս է գալիս, որ նեղացել են նրանք, որոնցից խորհուրդ չենք հարցրել։

Ինչ վերաբերում է այն բանին, իբրեւ թէ մենք իբրեւ տեսուչ ճեմարանի գործում ենք հակառակ հանգուցեալ Հայրապետի կարգադրութիւնների, այդ—թող ներվի մեզ ասել բուն խօսքը—ուղղակի զրպարտութիւն է։ Մենք մեր ամբողջ կեանքում հանգուցեալ Հայրապետի մօտ անձինքներից մէկը և մերձաւորը լինելու պատիւն ենք վայելած և կարծում ենք թէ հանգուցեալի մտադրութիւններն ու ապագայում անելիքներն անհամեմատ աւելի մեզ են յայտնի եղել, քան որ և է թերթի խմբագրի կամ թղթակցի, որ իր ծածուկ հաշիւները կարող է ունենալ եւ կամ գործիք դառնալ այս կամ այն կուսակցութեան ձեռքում։ Իսկ մեր համոզմամբ՝ ճեմարանն ամեն կուսակցութիւններից պէտք է բարձր կանգնած լինի, և այդ բանին հասնելու համար, մենք չենք խնայելու ոչ մի ջանք եւ աշխատանք։

Հանգուցեալ Հայրապետը, ինչպէս նաեւ Էջմիածնի ամբողջ միաբանական ուխտը վերջ ի վերջոյ եկել էին այն անդրդվելի համոզմանը, որ բաւ է այլ եւս ամբողջ մի հաստատութիւն զոհել այս կամ այն աննշան և ապացուցեալ անընդունակ անձնաւորութեան նեղ եսական շահերին։

Վերջացնելով մեր այս երկտողը, խնդրում ենք բոլոր հայ թերթերին նախապէս զգուշութեամբ ճշդել իրանց հաղորդված լուրերը ճեմարանի վերաբերութեամբ, իսկ գիտութեամբ խեղաթիւրած լուրերի համար յայտնում ենք ի գիտութիւն, որ այսուհետեւ [illegible]

ՍԱՐԳԻՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Էջմիածին, 5 յունիս.

[illegible]

[illegible]

ծը խեղդուեցաւ» աղաղակներ մեր ուշադրութիւնը գրաւեցին. բազում անձեր նաւակներու մէջ մտնելով յառաջացան դէպի արկածավայրն։

Վերոյիշեալ ընտանիքն, որ հայ պատուաւոր դասակարգին կը վերաբերէր, ի Փէնէյի պտոյտ մը ընելէ յետոյ որոշած էին այցելութիւն մը տալ ի Գինալը կղզի բարեկամ ընտանեաց մը. Փէնէյի բացերը փոքրիկ Արշակ՝ իւր ձեռքի նարինջը ծովու մէջ յուսալ ուզելով հաւասարակշռութիւնն կորսնցուց և ծովն ինկաւ։ Նաւաստեաց մին որ քաջ լուղորդ մ'էր անմիջապէս սուզուեցաւ, և մի քանի վայրկեան վերջը Արշակի հետ միատեղ գըրկախառն երեւցան. խեղճ տղան նուաղեալ էր եւ բաւական ալ ջուր կլլած, բայց խեղդուած չէր. Նաւակին մէջ նախնական դարմանները տրուելէն յետոյ, Գատը-գիւղ ուղեւորեցան։

Թէպէտեւ փոքրիկ Արշակ ազատուեցաւ, բայց ցաւի և սոսկման ենթակայ եղած էր այդ արկածէ յետոյ. ստէպ ստէպ գիշերներն սաստիկ ջերմ կ'ունենար եւ կը զառանցէր «ա՜խ ծովը. ծովը ի՞նչ խոր և լայն է եւ սա մեծ ձկներն որոնց աչքերը մարգարիտի պէս կը փայլին եւ կարծես վրադ կը յարձակին. շունչս կը կտրի եւ աչքերս կը մթնեն. ա՜խ ազատեցէք զիս մամա։»

Սոյն չարագուշակ օրէն ի վեր տառապանաց վիհ մը բացուած էր հեգ ընտանեացն առջեւ. բժիշկները չը կրցան ազատել զինքն, տղան գիշեր եւ ցորեկ «ծովը, ծովը» գոչելով կը հալէր կը մաշէր. ժամանակը միայն կարող է դարմանել զինք, կըսէին ոմանք, պէտք է տղան լաւ մը զբաղեցնել։

Աշնան վերջերը մօրեղբայրն իմացուց իւր քեռորդոյն, նամակաւ մը —զոր հայրն Արշակի կարդաց— թէ մի ամիսէն Պոլիս պիտի գայ Վիէննայէն, սիրուն խաղալիքներ ալ բերելով։

Օրերն անցան, Արշակ անհամբեր մօրեղբօրը գալստեան կսպասէր, խաղալիքներուն մտածելով. վերջապէս սաստկաշունչ ցուրտ օր մը, մօրեղբայրն հասաւ Պոլիս, Արշակին ալ գեղեցիկ խաղալիկներ բերելով, ինչպէս խոստացած էր։

Արշակ հիացած մնաց ի տես այսչափ խաղալիքներու յորս ի միջի այլոց, արուեստական ճերմակ փետրով վառեակ մը սիրով ողջագուրելով, առաւ պարտէզ իջնալ, զայն պտտցնելու համար, հակառակ ծնողաց պատուէրին։

Նոյն երեկոյ Արշակի ջերմն և զառանցանքներն այնչափ աւելցան որ անգթայ վիճակի մը մէջ ինկաւ. բժիշկն հասնելով փոքրիկ հիւանդը լաւ մը քննելէ յետոյ «բաւական մեծցուցեր է ինքզինքը, շատ մեծ հսկողութեան պէտք ունի» ըսաւ. շաբաթ մ'ալ սահեցաւ աւելի գէշ, աւելի դառն, և երբ մի առաւօտ մայրը փոքրիկ թաս մը կաթ առած Արշակի սենեակը մըտաւ, խեղճն հոգեվարք էր արդէն. «ա՜խ ծովը ծո՛վը» հառաչելով փոքրիկ վառեակն ի ձեռին հոգին աւանդած էր։

. ˙ .

Այս տխուր դէպքերէն ի վեր հազիւ տարի մ'անցած էր երբ օր մը Սիրքէճիի կայարանէն շոգեկառք նստելու կը պատրաստուէի, երբ ժամակոչ մը տեսայ որ խեղճ սեւ զգեստներով կնոջ մը թեւը մըտած կը համոզէր զնա վակօն մտնել։ Տարօրինակ հետաքրքրութենէ մը մղեալ, մօտենալով—Ժամկոչ աղբար, ո՞վ է այս կինն և ո՞ւր կը տանիս, հարցուցի.—Կ. էֆէնտիի կինն է, Հիւանդանոց տանիլ կուզեմ, ըսաւ.—Ի՞նչպէս ըսի. Կ էֆէնտիի կինն, բայց ինքն ո՞ւր է—Մեռաւ կանթուածէ մը իւր զաւկին «ողբոյն» և կինն ալ խենթեցաւ.—Խենթեցա՞ւ աւելցուցի.—Այո՛ ըսաւ ու մղում մը տալով կնոջ ուսին՝ հեռացուց ինէ։

Քարացեալ մնացի անդ, մտածելով աշխարհի պատիր երեւոյթներէ խաբուած՝ թշուառ կնոջ վիճակն տեսնելով եւ անդ պիտի կենայի դեռ ես ալ յիմարի մը պէս եթէ շոգեկառքին վերջին սուր ձայնը խելացնող մտացս վերջին գաղափարները չը փարատէր։

ԼԵՒՈՆ ԽԱՆՏԱՆԵԱՆ

Գատը-գիւղ

ԱՍՏԻ ԱՆՏԻ

ԵՐԿՈՒ ՍՏԱՄԲԱԿՆԵՐ

Զուիցերիական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Ցուրիխի ոստիկանութիւնը ձերբակալած է երկու պատանիներ՝ 15 եւ 17 տարեկան, որոց ծնողք կը բնակին Լիւկըսպուրկ, ի Գերմանիա, եւ որք փախած էին հայրենական տունէն՝ նպատակ ունենալով աւազակախումբ մը կազմել Ամերիկայի կոյս անտառներուն մէջ։

Այս ստամբակներ զինուած էին երկար դանակներով, դաշոյններով եւ ռէվոլվըրներով։ Իրենց ծնողքէն բաւական մեծկակ գումար մը, ինչպէս նաեւ մեծագին գոհարեղէններ գողցեր էին։ Իրենց քովէն գտնուած են մանրամասն յատակագծերը տեսակ մը ամրոցի, զոր կ'ուզէին կառուցանել իբր ապաստարան եւ միացման կեդրոն, ինչպէս նաեւ կանոնադրութիւնք՝ ի կազմաւորումն այն հրոսախմբին որուն պետերը կ'ուզէին ըլլալ իրենք։

——

ԳԻՆՈՎ ՄԸ

Գինովի մը հարցուցին,

—Ինչո՞ւ համար այդ աստիճան կը գինովնաք։

—Վիշտերս խեղդելու համար։

—Եւ կը յաջողի՞ք։

Գինովը մելամաղձիկ շեշտով մը յարեց։

—Ո՛չ, անոնք լողալ գիտեն։

——

ԱՆԳԼԻԱՑԷՆ Ի ՃԱՓՈՆ

Անգլիայէն ի Ճափոն երեք շաբաթէն. այս է արդիւնքն զոր տալու այն նորաշէն երկաթուղին որ կը կապէ զՎանքուվըր, խաղաղականի եզերաց վրայ, Մոնրէալի, Քանատայի եւ Նիւ-Եորքի, Ատլանտեանի վրայ։

Այս համբով կատարուած առաջին ուղեւորութիւնը կատարեցաւ քսան չորս օրէն, բայց ուղեւորները պարտաւորեցան երեք օր կորսնցնել ի Նիւ-Եորք՝ շոգենաւու մը սպասելու համար։

Երեք շոգենաւեր մասնաւորապէս շինուած են խաղաղականի եւ Արեւել-արեւմտեան ուղղոյն երթեւեկութեան համար։ Առաջին անգամ ճամբայ ելնող շոգենաւը կը կոչուի Էմփրէս-օֆ-Ինտիա, որ ժամը 18 մղոնէն աւելի կ'ընթանայ։

Իսկ այն կառախումբը որ երեք օրէն եւ 17 ժամէն անցաւ Ամերիկայի ցամաքէն, որ ցայս վայր վեցուկէս օրէն կը կատարուէր առ նուազն, մէկ ժամուան մէջ 110 քիլոմէթր բարձրագոյն արագութեան հասած է։

——

ԱԽԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երբ սատանան երկինքէն վար գահավիժեցաւ, երկրի վրայ իյնալով կտոր կտոր եղաւ։

Իր գլուխը գլտորեցաւ Սպանիա, եւ աւասիկ ինչո՞ւ համար Սպանիացիք այնքան գոռոզ են։

Իր սիրտն սահեցաւ Իտալիա, և աւասիկ ինչո՞ւ համար Իտալացիք այնքան տարփատենչիկ են։

Իր որովայնը գնաց Գերմանիա, եւ աւասիկ ինչո՞ւ համար Գերմանացիք այնքան որկրամոլ են։

Իր ոտները մնացին Ֆրանսա, աւասիկ ինչո՞ւ համար Ֆրանսացիք միշտ կը վազեն կանանց ետեւէն։

——

ԴԻԱԿՆԵՐՈՒ ԳՈՂԵՐ

Ամերիկայի մէջ այս արհեստաւորներն յոյժ բազմաթիւ են։ Վերջերս Պարնըմի մարմինը գողնալու փորձ մը ձեռնարկեցին։

Որովհետեւ նմանօրինակ փորձեր գրեթէ կանոնաւորապէս կը կատարուին միլիոնատէր ամերիկացւոց մահէն անմիջապէս ետքն, երկու պահապաններ մասնաւորապէս պաշտօն ունէին հսկել դամբարանն ուր կը գտնուէր մեծ ցուցահանին մարմինը։

Հակառակ պահապաններուն, չորս մարդեր կը մտնեն գերեզմանատունն եւ կը սկսին գործ տեսնել։ Պահապանները նշմարած ըլլալով զանոնք՝ իրենց րէվոլվըրներն անոնց վրայ կը պարպեն՝ առանց վնասելու։ Գողերը խոյս կուտան։

Արդէն չորս ոտք խորութեամբ ծակ մը փորած էին դամբարանը գոցող սալաքարին վրայ։

Ընդհանուրին կարծիքն սա է թէ, հակառակ ամեն նախազգուշութեանց, Պարնըմի մարմինը զերծ չպիտի ըլլայ նոր փորձէ մը, եւ թէ ժառանգորդք այսօր վաղը պիտի պարտաւորին մեծագումար փըրկանք մը վճարել։

ՄԿՐՏԻՉ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Երկաթի, մանր երկաթեղինաց (խուրտավաթ) գործիներու եւ այլոց վաճառատուն

Յայտարարութիւն առ վաճառականս ու յանձնակատարս մայրաքաղաքիս եւ եւրոպական ու ասիական Օսմ. գաւառաց.

Մայրաքաղաքիս արհեստաւորաց ու վաճառականաց եւ գաւառները գտնուող մեր յաճախորդաց դիւրութիւն մը ընծայելու համար՝ ի Ղալաթիա Բէրչէմպէ բազար Մահմուտիյէ Ճատտէսին գտնուած թիւ 70 և 59 վաճառատուններէն զատ՝ կանոնաւոր մասնաճիւղ մը եւս ունինք ի Պոլիս Մըսըր Չարշըի դրան դուրսը Ալաճա Համամ ճատտէսի թիւ 44։

Բազում անգլիական, ֆրանսական եւ ամերիկեան կարեւոր գործարանաց ներկայացուցչութիւնը ստանձնած ըլլալով, Ղալաթիոյ մեր վաճառատան մէջ կը գըտնուին բազմատեսակ երկրագործական մեքենաներ, այսինքն կալ, մանգաղ, եղան, ժանիք եւ շոգեշարժ գործիներ։ Ընկերութեանս մեքենագէտ դիւրութիւններ կ'ընծայէ այդ մեքենայներու գործածութիւնն ուսուցանելու համար։

Նոյնպէս կը գտնուին գործարաններու համար մեքենաներ՝ թէ՛ պատրաստ և թէ յանձնարարութեամբ՝ և ուրիշ մանր երկաթեղէն առարկայներ։ Վերոգրեալ մասնաճիւղերու մէջ եւս կը գտնուին ուրիշ գործիներ ու նիւթեր, Ռուսական կղպանքներ, հիւսնութեան գործիներ, գործարանաց յատուկ գործիներ ու ամեն տեսակ խարտոցներ, եկեղեցւոյ զանգակներ, զինկօֆ չինուած գաւաթներ, շերեփներ, սաներ ու այդ կարգի գոյքեր, կառքի կազմածներ, թամբագործի յատուկ նիւթեր, անգլիական քօշաներ, պողպատէ ու երկաթէ թելեր և վերջապէս երկաթեղէն ամեն տեսակ նիւթեր, որք խիստ աժան գնով կը վաճառուին։

Կը ծանուցանենք նաեւ թէ ամեն միջոց ձեռք առնուած է մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւններ ընծայելու համար և, թէ՛ մայրաքաղաքէս և թէ՛ գաւառներէ եղած ուղղակի ամեն տեսակ յանձնարարութիւնք կը կատարուին ամենայն արագութեամբ եւ կանոնաւորութեամբ։ Եթէ մեր յաճախորդք փափաքին մեր քով չգտնուած ապրանքները Եւրոպայէ կը բերուին յանձնարարութեամբ։ Թէ այս ապրանքներ և թէ՛ մեր քով գտնուած ապրանքներն մեր կողմէ կը յանձնուին ուզուած տեղերն ու նաւահանգիստները։

Մեր յարգոյ յաճախորդք մինչեւ հիմա քաջալերած են մեր ընկերութիւնն եւ դարձեալ կրնան, ըստ առաջնոյն, ուղղակի դիմել մեր կեդրոնին յատուկ հետեւեալ հասցէով։

Մ. Յ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

70—Եօրկանճըլար Ճատտէսի—70

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա 1—8

ՏՈՔԹ. ՍԱՖՐԷ

ԵՐԿԱՐ ԱՊՐԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Թարգմանեց

ԱԶԱԶԻԻՐԿ Թ. ԴԿԸՍ ԿԷՕՉԻՒՐԵԱՆ ՍԵԲԱՍՏԱՑԻ

Սոյն գիրք որ ճշմարիտ ուղեցոյց մ'է առողջ, երկար եւ երջանիկ կենաց, և հեգ Թարգմանչին միակ ապրուստի միջոցն լինելոյն հանգամանօք՝ արժանի է իրաւամբ ամեն հայ անհատներէ գտնուելու եւ օգտուելու, կը վաճառուի առ Թարգմանչին, կամուրջին գլուխը Սուրբ Պօղոս եւ Յակոբ աղայից խանութները, և ամէն հայ գրավաճառաց քով ի գին 10 ղրշ։ 3—5

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՐՍԿԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Արիկեան էֆէնտիի սոյն նոր երկն իւր գործերէն «Հէմեանչէի Մինթէխապաթի Ֆարսիյէ» անուն գրքին բանալին է և կը պարունակէ շահեկան ծանօթութիւններ։ Գին 3 ղրուշ։ 3—3

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Ցորում կը բովանդակին 30000 բառք, ոճք, նորաբանութիւնք, գաւառական բառք, գիտականք, դիցաբանականք եւն.

Սոյն ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔՆ նորաձայլ տառերով եւ ընտիր տպագրութեամբ սկսուած է հրատարակուիլ, որ պիտի լրացնէ դասական գործոց մի գըլխաւոր պէտքն։

Սոյն նոր բառգիրքն ըստ կարելւոյն իւր ճոխ պարունակութեամբն խիստ օգտակար պիտի լինի բազմաց, յորս գտանին ուսուցիչք, ուսանողք եւ առհասարակ գրական ճիւղին աշխատողք.

Սորա մէջ պիտի գտնուին նախնեաց լեզուի ամենէն գործածական բառերն ու ոճեր, ի հարկին իրենց նոր առումներովն ու համանշանակներովն։

Նոր բառագիրքն՝ օգտուելով բացի հայ բառագրքերէ, գլխաւորաբար Նորայր Բիւզանդացւոյ գաղ. է ի հայ ընդարձակ բառարանէն, նոյնպէս և այլ հոյակապ նոր հրատարակութիւններէ՝ յաջողած է պարունակել՝ ցարդ հայ բառագրքերէ դուրս գտնուած մի քանի հազար բառեր, ինչպէս նաեւ քերականական կանոնաց կարեւոր ամփոփում մի։

Նոր բառագրքիս առաւելութիւններէն մին է նաեւ ճարտար եղանակաւ մը նշանակել շատ մը բառերու արմատներն և նոցա ածանց ու բարդ բառերն։

Ամբողջ գործն պիտի բաղկանայ 40 թերթերէ։ Բաժանորդագրութեամբ սկսուած է հրատարակուիլ. Բաժնեգինն է իւրաքանչիւր օրինակի համար 15 դահեկան,

Գաւառներէն դրոշմաթուղթ ալ կ'ընդունուի Դիմել առ հեղինակն, Կ. Պոլիս, Էսկի Պազար Ալի Ճատտէսի, Երզնկեան Նշան էֆէնտիի տպարանատունն։

Հրատարակուեցաւ չորրորդ թերթերը։

382 7—10

ԱԶԴ

Պ. Բալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ՝ իրենց նորաձեւութեան վաճառանոցը փոխադրած են ի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 345, Պոն-Մարշէի դիմաց։ Այս առթիւ ամեն տեսակ նիւթոց վրայ կարեւոր զեղչեր կատարուած են։ 12—25

ԱԶԴ

Տքթ. Շմետէկ, մանկաբարձ և մասնագէտ կանանց և աղայոց հիւանդութիւններու, իւր բնակութիւնը հաստատած է մայրաքաղաքս ուր բացած է խորհրդակցութեանց սենեակ մը ի Բերա, Թեփէ-պաշի Շէյխի տուն, թիւ 14, Թաղապետական պարտէզին դիմաց։

Հիւանդք կ'ընդունուին միջօրէէն մինչեւ ժամ 0 [Ը. Ե.]

ՏՕՔԹՕՐ

ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ

ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից

Ամեն օր. յետ կեսաւուր 23

ի Բերա Պէքեար փողոց թիւ 9

ԱԶԴ

Յովնեան շոգենաւը, նաւապետ Մուր, Օտեսայէն աստ ժամանելով ամսոյս 4 ին, շուտով պիտի մեկնի դէպ ի Լիվրբուլ։

ԷՏ. ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Գործակալ Յովնեան շոգ. ընկ.

ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ

Բերա, Սաքըզ աղաճ, թիւ 15, 17, 19 [Աղա համամ]

Իր տեսակին մէջ միակ հաստատութիւն յԱրեւելս

Ամենէն զօրաւոր և կատարելագործեալ գործիներով օժտուած

Պերճանք, հանգստութիւն և աժանութիւն ի միասին

ՏՆՕՐԷՆ՝ ՏՕՔԹՕՐ ՍԻՄԻՍ

Նախկին արտաքին բժիշկ Բարիզի հիւանդանոցաց

ԼՈԳԱՐԱՆ ԵՒ ՏՈՒՇ ԱՄԵՆԱՏԵՍԱԿ

Ելեկտրականութիւն—Կախում—Մարմնամարզ

Վարսայարդար—Մասաժ—[illegible]

Զինավարժութիւն Արանց

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒԻՆ ԵՒ ԿԸ ԲՈՒԺՈՒԻՆ

Անարիւնութիւն, [illegible], Ջղախտութիւն, Անկարողութիւն, Անդամալուծութիւն, Ստամոքսի հիւանդութիւնք, եւն. եւն.

ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

ԼՈԳԱՐԱՆՔ	Բ կարգի	4 ղրշ.	—Ա կարգի	6 ղրշ.
ՊԱՐԶ ՏՈՒՇ	Բ »	3 »	—Ա »	5 »
ՏԱՔ ՋՈՒՐ ՏՈՒՇ	Բ »	5 »	—Ա »	7 »

Դեղերով լոգարաններու համար գիները կը զանազանուին դեղին գնոյն համեմատ.

Բաժանորդագրութեան համար 10 % զեղչ

Դպրոցներու եւ ընտանեաց համար [illegible] պայմանք 3

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Ստորագրեալքս պատիւ ունինք ծանուցանել արգոյ հասարակութեան և պատուարժան յաճախորդաց թէ՝ ապահովագրական Բուրին ընկերութիւնը՝ մի ուրիշ ապահովագրական ընկերութեան հետ ձուլուած ըլլալով՝ սոյն ընկերութեան Գործակալութենէն հրաժարած, իսկ Անգլիոյ ամէնէն հին և պատուաւոր անուն վայելող և 171 տարիէ ի վեր հիմնեալ

ՐՕՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ապահովագրական ընկերութեան Գործակալութիւնը ընդունած ենք.

Սիրելի է մեզ յուսալ թէ պիտի հաճիք շարունակել այն վստահութիւն որով պատուած էք զմեզ և թէ մեզ պիտի վստահիք հրդեհի դէմ պատահական վըտանգներու պաշտպանութիւնն, այն յուսով որ, ինչպէս անցելոյն մէջ, այժմ ևս պիտի պաշտպանենք ձեր շահեր՝ մեր անձնական շահերուն պէս։

Յ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պահճէ քաբու

Ուիթոլ Խան 8—10

ԱԶԴ

ԹՕՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Օբէլօ շոգենաւը, նաւապետ Մընտի, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն աստ կ'սպասուի ամսոյս 9ին։

Իւկօ շոգենաւը, նաւապետ Ռիբէթ, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ. և ամսոյս 10 ին պիտի մեկնի ուղղակի Կ. Պոլիս գալու համար։

ՍԳՈԴԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 25 [illegible] 1889

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Յորժ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սգոդի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանկանց թոքային և անարիւնութեան հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համեղ և յաջող պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Մօռուի ձկան իւղէն և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակին

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՄՔԷՐԻ

Ծինուստը Ճէնապը միւլիւքեանէ մուայէնաթը իչուն միւպայեա օլընաճագը էվվէլճէ իլան գըլընան յաքմըն գարարը գալթիսինին իթասը հազիրանըն եիրմի տէօրտիւնճիւ բազար իրթէսի կիւնինէ թաալիգ գըլընտըղընտան վէ իրթէսի սալը կիւնի տախի թէգարրիւր իտէճէք ֆիյաթընտան նէւզաէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկլէնտէն իթաեա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

21 Հազիրան 91

Նօ. 58 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՄՔԷՐԻ

Մէքթէպի Թըպպիյէի Շահանէ իտատիյէսի չակիրտանը իչիւն իմալ իթտիրիլէճէք պէշ պին զիւ էլլի պիր թագըմ էլպիսէնին իւճրէթի իմալիյէսի էլլի պէշ ղըրուշա թալիպի հօհտէսինտէ օլուպ, հազիրանըն եիրմի տէօրտիւնճիւ կիւնիւնէ գատար միւնագասասընըն իճրասը իլէ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գալթիսի վիրիլէճէկլինտէն իմալինէ, վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլինէ թալիպ օլանլարըն մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 Հազիրան 1891

Նօ. 56 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՄՔԷՐԻ

Սէլանիք Ֆըրգասընտա պուլունան հայվանաթա իւչ նիւզ եէտի սէնէսի զարֆընտա միւգթազի էշեայի միւլթազիմէսի իթաեա թալիպ օլանլարըն պիր հաֆթաեա գատար մագամը ճէլիլը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

19 Հազիրան 1891

Նօ. 57 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԻՐԱՄՔԷՐԻ

Ալթընճը Նիզամիյէ Ֆըրգասընըն մէվագիընտէ պուլունաճագ ճինուսը ճէնապը միւլիւքեանէ մուայէնաթը իչիւն մէվգի միւնագասասը պուլունան էրզագըն պուրաճա իթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթաեա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 Հազիրան 1891

Նօ. 52 3—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ՓՈՒՌՉՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 «ՖԻՆԻՔՍ» Հիմնեալ ի Լոնտոն թուին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրու-թեան ընկերութիւն մ'է, որոյ բաժնետերք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներն են, ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան ապահովագրական առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնա-սուց համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կ'ը ռւածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչորութեամբ սառ-րագրելով, որը ամենայն ժամանակ անգլիական ընկերութեան հետ մէջ սպա-հովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒՍԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սև ծովու եզերաց Թիւ 11 և 12, Սանսարճր խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ   ֆրանք 8.000.000

Պահեստի դրամ ցերջ յունիս 1890   » 6.165.860

Տարեկան հասոյթ   » 14.135.925

Ընկերութիւնք ՓՈՒԱԴԱՐՏ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մեծ ք շինութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՌՆՔՖՈՐԹՈՒՍԱՁ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆրանք 6.250.000   Պահեստի դրամ ֆրանք 1.270.300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ ապրանքները ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այս նիւթերը վրայ մեծագույն գումարներ կորիպա ապահովագրվում։ Համար Ընկերութիւնս վճարած է ներքեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100.000.000 ֆրանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անամիատիս խան, 12, 13, 14.   16

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Մանասթըրտա պուլունան վէ իճապընա կէօրէ պուլունտուրուլաճաղ օլան հայվանաթը էմիրիեէնին իւչ նիւզ նէֆէր սէնէլի լիժմայը իալթիրա-րըն տան իլթիպարէն, պիր սէնէլիք խաարճլէրի իչիւն մաչալինէ մէվգրի միւնագասաեա վազ օլունան սաման իլէ կիւհաշտան սամանըն պէհէր գըրէի ճէմսի պէշ, կիւհաշըն օն պէշ, պարաեա թալիպի չօղաէսինտէ օլուպ, իշպու իւչ նիւզ նէֆէր սէնէսի լիժմայըն սէքիզլինէի կիւնիւ գարարը, վէ օն պէշինճի կիւնիւ իհալէի գաթիէսի իճրա օլունաճաղընտան, պուրաճա իժտարըն թալիպ օլանլարըն մազգիւր Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 հազիրան 1891
Նօ. 53   3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Իքինճի օրտուլի հիւմայուն մէրքէզի վէ մէվագըինտէ պուլունաճաղ օլան ճիւնուտը ճէնապը միւլքիւքեանէ մուայէնաթը իլէ հայվանաթը միրիէէ խտարէսի իչիւն միւպայեա օլունաճագ էրզագ վէ սայիրէնին իժտարընա թալիպ օլան, վէ չէրայիթինի անլամագ խսթէեէնլէրին թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթաեա գատար մազգիւր Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 հազիրան 1891
Նօ. 54   3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պաղտատտա պուլունան ճիւնուտը ճէնապը միւլքիւքեանէ մուայէնաթը իչիւն միւպայեա օլունաճաղը ալթը գալէմ էրզագ ֆիյաթը մայիւմէլէրի իլէ թալիպի չօղաէսինտէ օլուպ, իթասընա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթաեա գատար մազգիւր Սէրասքէրի լէվազըմաթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

18 հազիրան 1891
Նօ. 55   3—3

VICHY

ՍԷՆԴ-ԵՈՐԻ ԱՂԲԻՒՐ

կամ ԼԱՌՊՕ ՍԷՆԴ-ԵՈՐ, դեղագործ, Բլաս Լիւքա, Վիշի

Ամենէն թարմ և հետեւաբար ամենէն կազմիչն և փոխադրութեան մէջ ամենէն նուազ անպլայլելին, գերազանց դարման ընդդէմ լեարդի, ստամոքսի և միջքի հիւանդութեանց, աւազի և յօդացաւի. Գինն է 50 շիշնոց սընտուկը 20 ֆրանք։ Կեղծերէն զգուշանալու համար, խերաքանչիւր շիշի պիտակին վրայ փնտռել սա ստորագրութիւնը N. Larbaud St. Yorre

ԿԵԴՐ. ԴԵՂԱՎԱՃԱՌՔ ԵՒ ՀԱՆՔԱՑԻՆ ՋՐԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՔ
64   4—12

Արտօնատէր   Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

MIGRAINES, MAUX DE TETE
GUARANA

Բարիստէ մուգիմ էճզաճը Կրիմօլ վէ Գումրամնասընըն թէրթիպ իթմիշ օլտուղու Կուարանա նամ իչպու թօզունաճ պիր բաքէթ, պիր աղ չէքէրլի սու իչինտէ էրիտիլիպ իչիլտիքտէ, Միկրէն տէնիլէն պաշ աղրըսընը, վէ օնիր աղրըսընը, վէ սայիր էնչէտիա պաշ աղրըլարընը տէֆ իտէր։ Սանճը, խաչալ, վէ ամէլէ տախի բէք ֆայտէլի տիր։ Աֆիօն վէ պիսմիւթ կիպի դայիլըզ վիրիճի մուալիճէլէր էէրլինէ պու մուալիճէ գուլլանըլսա տահա էյի տիր, վէ հէմտէ գանը պիր եէրէ ճէմ իթմիյէմէզ։ Հէր պիր գութուտա 12 բաքէթ պուլունուպ, իզգրինտէ տախի Կրիմօլ վէ Գումրանեասընըն իմզասը վարտըր։

Բարիստէ վիվիէնսօգաղընտա 8 նումէրօ իլէ մուրագգամ մաղազատա վէ սայիր մէշհուր էճզախանէլէրտէ պուլունուր. C

ԱՄՐԱՆ ԱՌԹԻՒ

ՍԱՐՍԱՓԱՐԻԼԱ
[ՍԱՓԱՐՆԱ]
ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

Գարնան մէջ, երբ բնութիւնը կը վերանորոգի, մարդկային բնութիւնն ալ կը կարօտի նորոգման մը։ Մաքրուիլ կը խնդրէ արիւնն, որպէս զի մարմինն ազատի այտուցներէն, պալարներէն, եռունդներէն որք բազմաց վիզը, երեսն ևն. կը ծածկեն, և ընդհանրապէս մորթային հիւանդութիւններէն, որք յայտարար նշան են արեան անմաքրութեանց։ Եւ այս մաքրութեան յարմարագոյն ժամանակ նկատուած է միշտ գեղեցիկ եղանակը։

Փորձով գտնուած է թէ Սափարնայի արմատն է լաւագոյն միջոց արեան մաքրութեան, մանաւանդ երբ ճարտարապէս բաղադրուած է ուրիշ 29 արմատներու հետ, ինչպէս է ՍԱՐԱՖԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ (խաւզ) պատրաստած անսրժաշամ, կազդուրիչ և ազդեցիկ ՕՇԱՐԱԿՆ ՍԱՓԱՐՆԱՅԻ։

Մէ'կ շիշ կը բաւէ։   14—19

Պատրաստած են նաև միջատասպան փոշին, որ լուերը, մլուկները կայծակնահար կ'ընէ։

Մասնաճիւղ Սարաֆեան Եղբարց պատրաստ դեղորէից՝ ի Պոլիս Սուլթան Համամ Քիւչիւք Աչըր էֆէնտի խան, Թիւ 10։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԳԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԵՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջանդ. ծածկատարատան վրայի յարկը, և ի Զմիւռնիա Էվանճէլիքի փողոց Թիւ 59

Այս նշանաւոր գործատունն, որ արժանաւոր համբաւ մի ստացած է ի մեզ, այս ձմրան եղանակին առթիւ իւր վաճառքներու քանակութեան վրայ յաւելում մի կ'ընէ, որ արդէն բազմաթիւ է Ֆրանսական, Անգղիական, Գերմանական եւ Պելճիական բերքերու զանազան տեսակներով։

Հետեւաբար իւր բուն գործարանին ապրանքներուն վրայ որք են՝ օժտի համար ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, բամբակեղէնք, կիսագգեստք, քալիքօ, քօրսէ, թաշկինակ, ակղանի պիտոյք, շապիկ, շապիկներ, սառանք, ֆլանէլ կանանց օրիորդաց և փոքր աղջկանց համար զարդագոգեստներ, աւելցած է ուրիշ տեսակ անթիւ նիւթեր բոլորն ալ ընտիր տեսակէ։

Հատարակաց զարմանքը կը գրաւէ մանաւանդ այն վայելուչ և զանազան տեսակ վերարկուներն և ճաքէթներն կանանց օրիորդաց և տղայոց, որք բոլորն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ ճաշակով ու շքեղութեամբ յօրինեալ են։

Յաւելում մի բրած է նաև ապարուած զգեստներու պատրաստութեան նորաձեւութեան վրայ որ արդէն ճոխ է այնքան, և իւր ընդարձակ արհեստանոցին շնորհիւ կրրնայ կատարելապէս գոհացնել բոլոր իւր յաճախորդները նոյա ճաշակին ու բաղձանաց համեմատ ի գործ դնելով ինչ որ ապրանքներէն։ Կը գտնուի նաև մինչեւ 16 տարեկան տղայոց համար ամեն տեսակ զգեստներ բալթօներ խիստ չափաւոր գներով։ Կը ծախուին մեծ և փոքր քանակութեամբ։

ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՋԿԱՅ   8

VIN & SIROP DE DUSART
Au Lactophosphate de Chaux.

Ճիւնէատա պուլունան վէ էն զիեատէ չէօհրէթչիւար օլան հէքիմլէրին թէճրիւպէլէրիյլէ անլաշըլմըշ տըր քի, Տիւզար Շարապընտա վէ Շուրուպունտա, լագթօֆօսֆաթ տը չօ նամ էճզանըն երիմիշ հալտէ պուլունմասը, վիճուտի ինսան իչին, հէր վազըթ վէ հէր սիննտէ միւֆիտ օլմագտա տըր։

Պունլար ըճամիլէ գատընլար իսթէիմալ իթտիքլէ րինտէ, մասումլարը վիճուտինին պիւյիւմէսինէ գօլայլըգ վիրէճէքլէրի չէ օյլէ տուրսուն, մէքքիւր հալտէ օլտուգլարը վագըթտա գուհուրա կէլմէքտէ օլան իէթիֆրաղլարըն վէ էմզայլէրինին տէֆիլէրինին տախի մուճիպ ոլուրլար, վէ պունլարը սիւտանալար իչտիքլէրինտէ, սիւտլէրի քէսպի գուվվէթ իյլէտիքտէն պաշգա, սիւտ վիրտիքլէրի չօճուգլարտա խաչալ վէ սիւառէէէ միւպթէլա օլմագլըգ գօրգուսունտա պուլունմազլար, վէ տիշ չըգարտըգլարընտա աղրը սըզը վէ զահմէթ չէքմէզլէր, վէ սինիրլէրի չէքիլմէզլէր։ Վէ պու մուալիճէլէր, սըգգա, սօլկուն, զայիֆ, մէճալսըզ, վէ պօյնունտա պօղազընտա ուրլար վէ եարալար բէյտա օլան չօճուգլարա վիրիլտիկինտէ, բէք չօգ մէնֆաաթը կէօրիւլմէքլինտէ չիւբհէ եօգ տուր։

Մէզգիւր մուալիճէլի, սիննինի ալմըշ օլուպ, վէ գանլարը գայիֆլէնմիշ օլան, վէ միտէ պօզուգլուղուա միւպթէլա, վէ բէք եօրկուն պուլունան տաէմէր իսթիմալ իթտիքլէրինտէ, եէնիտէն քէսպի սըհհէթ վէ գուվվէթ իյլէմէքտէ տիրլէր։

Կէօքիւս իլլէթինէ միւպթէլա օլանլար իչին տախի բէք էյի տիր. չիւնքի, աղճիկէրտէ գանլարըն ճէվէլանընա զայրէթ վիրիպ, վէ պինաէն ալէյհ քէյֆիյէթտէ քէսպի գուվվէթ իթտիրիր։

Վէլհասըլ, իշպու Տիւզար Շարապը վէ Շուրուպու, իսթահ աչըպ վէ հազմի թասմը իլէրու կէօթիւրէճէկինտէն, քէմիքլէր, էթլէր, վէ գանլար, նիզամընտա քէնտի թէշէքքիւլլէրինէ տէվամ իտէրլէր։

Պու մուալիճէ պուլունուր Բարիստէ Վիվիէն սօգաղընտա 8 նումէրօլու էճզախանէտէ, վէ սայիր նամտար էճզախանէլէրտէ։   A. C.

ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՎԻԷՆՆԱՅԷՆ 1888   ՈՍԿԻ ՄԻՏԱԼ, ՓԱՐԻԶ 1879

QUINA-LAROCHE

ՔԻՆԷՀԱՄ   ԸՄՊԵԼԻ

Քինա-Լառօշը հասարակ պատրաստութիւն մը չէ, այլ լուրջ ուսումնասիրութեանց և աշխատութեանց արդիւնք, որք ամենաբարձր վարձատրութեանց արժանացուցած են անոր հեղինակը։

Միացունել երեք քինդքիններու բաղադրութեանց ամբողջ պայմանները, յառաջ յոյժ անսրժաշամ էքսիր մը պատրաստել. ահա՛ Քինա—Լառօշի հաստատեալ գերազանցութեան գաղտնիքը, որով դիւրացուցած է ստամոքսի հիւանդութեանց, անախորժութեան, անարիւնութեան, երկարատեւ ջերմի և այլոց բժշկութիւնն. — Կը գտնուի ի Բարիզ, Թ. 22 և 19 Տրուօ փողոց. և դեղատանց մէջ.   2218

Royal Windsor

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ ՄԱԶԵՐՈՒ

Սպիտակ մազեր ունի՞ք, մազերնիդ կը թափի՞ն, մազերու արմատները թուլցա՞ծ են կամ կը թափի՞ն. Եթէ ունիք այդ տեսակ բաներ գործածեցէ՛ք Ռօայէլ Վինտզօրի դեղը, որովհետեւ այս դեղ երիտասարդութեան ատենին պէս, բնական գոյն մը ու գեղեցկութիւն մի կ'ուտայ սպիտակ մազերուն և կ'արգելու մազերու թափին ևայլն։ Այս դեղ, որուն տէրը շքադրամի արժանացած է, մազերու միակ վերանորոգիչն է։ Անյուսալի արդիւնքներ առաջ բերելով, վաճառումն օրէ օր աւելնալու վրայ է։ Փափաքողաց պիտի զրկուի մանրամասնութիւններ ու վկայութիւններ պարունակող ծանուցումն առանց որ և է ծախքի։ Այս դեղ կը վաճառուի գլխաւորաբար վարսավիրաներու և դեղագործներու քով։

Վէրժէնիի վարդի սպեղանին երեսի գոյնը կը գեղեցկացնէ։ Այս եւս կը ծախուի Ռօայէլ Վինտզօրի ծախուած տեղերը։

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բօուէլ կ'ընդունայ անանցաւ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

ԻՆՔՆԱԲՈՒԽ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Տիկին Մառի Ռօզ հուչակաւոր երգչուհին, սապէս կը գրէ. «4 Յունուար 1890 Սիրեցեալ.. կը հարցունէք թէ ինչպէս զերծ մնացի ինֆլուէնցայէն, թէ որպիսի՛ գաղտնիքով կրցայ այնքան փայլուն վիճակի մէջ պահել ձայնս։ Ըսեմ. միմիայն գործածութեամբ Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիտ» կոչուած դեղով։ Այս հանելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձմրան դառն եղանակին յատուկ զանազան հիւանդութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի դերեւ չի հանել հասարակութեան յոյսերը. Գործածեցէք ուրեմն Բօուէլի այս սպեղանին. անհրկբայ պիտի բուժէ զձեզ։   Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕԶ ՄԷՐԸԼՕԴՆ

Կը վաճառուի ամեն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս րօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.
2214   Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վալիտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյի, 95 և 97

ՏԻԵԶԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

Բերուի քօքայով շինուած ՄԱՌԵԱ Ի ԳԻՆԻՆ պնդացուցիչ և գրգռիչ դեղերուն ամենէն ազդուն է. գերընտիր վերանորոգիչ մարսողութեան և շնչառութեան՝ գործարանաց, ձգտող ձայնական լարերու։ Բնիքինայէն նախամեծար է որուն ջերմացուցիչ յատկութիւնները չունի, անարիւնութեան դէմ գործածուող դեղերու մէջ ամենէն գերազանցն է։ Իւր քաղցր համով ընդունուած է իբր ազանդերի գինի և այսպէս, հաճոյալի ձեւով մը ներքեւ, ուժ և առողջութիւն կուտայ։ Կը բժշկէ երիկ մարդոց ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ և ամենէ սկար անձանց կուտայ կորով և աշխոյժ։ Թ. ՄԱՌԵԱՆԻ, քօքայի առաջին ծաւալիչը Պուլվառ հօսման, 41 Բարիզ։ Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալ, Պ. Ժ. Քանծիք, բրիտանական դեղարան ի Կ. Պոլիս։

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՈՒՏ ԻՒՂ

Իբրօֆօսֆիթ ով շիղ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ անուշահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբրօֆօսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խուլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, անուշ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով.

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԵՐ ԵՒ ՀԻՐՇԷԼ 2218

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց
Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ շքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ.

Բուռն տարուած յաջողութիւն Իտալիա, Ամերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս—Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 18 3ի Վիէննայի միջազգային ցուցահանդէսներուն մէջ։

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիդգըրն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իբր զգուշական դարմանական ճախճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլէրայի։

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիդգըրներէն և ամէնէն գերազանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, սելձի ջրոյ և խահուէի հետ.

ՖԷՌՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻԱ   2218

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ —Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, ղառանցանք, սանական կարողութեան վաղահաս կորուստ, եւ սանական ոյժերու կորուսէն յառաջ եկած ամեն գործարանական խանգարումներ։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ արտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ ապառումը. կը կազդուրէ կենսական ոյժերու ... որ յառաջ եկած է ... եւ է պատճառ է։

Ջղային տկարութեան եւ սոր հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդուութիւնն անմիջական եւ միայն է. Մեծամասնութեան զգացումներ եւ ... կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առաջնէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆօսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է. Սանական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ գրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ առոյգ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութեամբ. Անսրժաշամ է, կը զօրէ եւ կը ծովացնէ արիւնն եւ ... կուտայ ուղեղին, ջղային դրութեան եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան եւ մտաւորական կարողութեանց նշմարելի յաւելմամբ եւ կորովեան եւ բարօրութեան զգացմամբ մը որ վարժութիւնն հիւանդը չատուց ի վեր ... էր. Պարտութիւնը վերանորոգուած է. Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի. Քունը կը լինի հանգարտ եւ կազդուրիչ. Դէմքը կ'ուրի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնան։

Զգուշացէք սոոր նմանութիւններէն. Տոքթոր Լալորի ճշմարիտ Ֆօսֆոտինը պարունակեալ է մեն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England ... փորագրուած։ Այս դեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած բազմաթիւ վտանգաւոր եւ վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,
2214   Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական ընդհանուր մթերանոց, Վալիտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյի, 95 եւ 97